

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához. Budapest. Szentkirályi-utca 28.

Tisztujtás az Eötvös alapnál.

Irta: *Ember Károly.*

Legutoljára lapunk f. évi február 12-iki számában írtam az Eötvös-alap ügyeiről, az akkor lefolyt *botrányokban gazdag* közgyűlés benyomásainak hatása alatt. Az úgynevezett *Trajtler és Rákos-párt* közgyűlési heccéit akkoron a *hazai lapok kivétel nélkül mint a tanítói közelet sajnálatos és botrányos jelenségeit tárgyalták*. Ezt azért konstatalem, mert akkor cikkem, mint a békét őszintén sürgető, a magyar tanítói érdekeket őszintén szíven viselő tanfériú véleménye, osztatlan helyesléssel találkozott nemcsak a kath. tanítók között, hanem a más vallású kartársak körében is. Budapest jóérzésű tanítói között meg kézről-kézre járt a Népinevelőnek említett száma. És mire mutattam rá abban a közleményben? 1. Kifejeztem, hogy az Eötvös-alap a magyar tanítóság egyetemességének intézménye; ennélfogva ügyei ezentul egyformán kell, hogy érdekeljék a haza összes tanítóit jellegre való tekintet nélkül és minket, kath. tanítókat meg főképen azért, mert a kath. tanítók képezik a hazai tanítóság többségét s így nyilván való, hogy a közel egy milliót kitevő vagyont nagy részben a kath. tanítók hordták össze. És Ő felségének legmagasabb engedélyével az állam által adományozott budapesti *Ferenc József Tanítók-házához és a kolozsvári Hunyady-házhoz is egyformán joguk van*.

Ezzel szemben mit tapasztaltunk, azt, hogy az alap ügyeinek vezetéséből, az ösztöndíjakat és az internátusi helyeket betöltő bizottságokból a kath. intézetekben működő tanítókat feltűnő szándékossággal kizárták a multban és kérelhetlenül kizárni akarják a jelenben is. A jelenség feltűnt, de okát nem tudtuk eddigelé masban keresni, mint abban, hogy a kath. tanítók a tagsági díjak befizetésén túl nem is érdeklődnek az alap ügyeivel. A Rákos-párt győzelemre jutása azonban fellibbentette a leplet. Az Eötvös-alap vezetésénél ma tényleg elv a kath. tanfériak mellőzése. A *«feketék», a «klerikálisok»* *«ők mindannyian»* amint a tagsági díj fizetésén

kívül bármit is élvezni akarnak a tagokat megillető jogokból.

A keresztényellenes tanügyi lapokban úgy, mint a politikai lapok hasábjain megszólaltatták tehát a vészkiáltókat; telekiabálják a világot azzal, hogy a *liberalizmust, a szabadelvűséget* veszély fenyegeti, az Eötvös-alapot a *«sötétek»* birtokukba akarják venni.

És ezzel megindult a szokásos harc kimélet nélkül, nem válogatva az eszközöket: terror, gyanúsítás, ferdítés, burkolt rágalomak zudulnak a vezető katolikus tanítók felé.

Ha pedig valaki kath. vallásu létére, habár más jellegű iskolánál működik is, bárminő vezető szerepet óhajt betölteni az alapnál, úgy lát-szik, csak abban az esetben mutat arravalóságot, hogy ha úgy tesz, mint Rákos: ki merészeli mondani még az elnöki székéből is, hogy az Eötvös-alaptól *nem remélhet segítséget az oly szülő, aki gyermekét butító zárdaiskolába járattja*. Ez nem volt *tréja*, ez nem *pletyka*, ez nem magánbeszélgetés közben elvetett szó, ez egy gyűlésen az elnöki székéből elhangzott kijelentés volt, amit *nyomban a jelenlevők tanúságával egy közeli község állami iskolájának igazgató-tanítója erélytel vissza is utasított*. Rákos mint *tréjás* kijelentést **elismerte** a tényt és nem tudja azt, hogy neki mint pártatlan elnöknek az ilyen jogos felháborodásra alkalmas, gyűlöletet tanúsító kijelentést tréfából sem szabad tennie; *sőt ha ezt mástól hallja, mint a gyűlés elnökének, rendreutasító megjegyzéssel kell, hogy illesse*.

A magyar kath. tanító-egyesületek tehát helyesen cselekszenek, amikor érdekük védelmét tartva szem előtt, *egyeseket a béke és a kath. tanítói érdekek megvédésének jelszavával az augusztusi közgyűlésre felküldenek*.

Az alap budapesti 200—300 tagja ott lehet a közgyűlésen minden külön anyagi áldozat nélkül, de a 12 ezer vidéki tag közül csak igen kevésnek állhat módjában, hogy a tanítói közérdekért saájából 30—40 koronát költsön csak azért, hogy az alap közgyűlésén a vidéki tagok jogait képviselje.

Epen az a nagy baj az alapnál s amiatt ala-

kulhatnak ki olyan *Trajtler* és *Rákos*-féle partküzdelmek, amelyek a tanítói tekintély rovására és az alap gyarapodására káros feljelentések, gyűlési perpatvarok, sértegetések tanyájává teszik évek hosszú során át az alap belső életét. mert az alaphoz szükségszerűen jobban hozzá-nőtt vidéki tanítóság nem tud jövedelméből aldozni arra, hogy az alap gyűlésein résztvegyen. Ezért rendszerré kell tenni, hogy a vidéki tanítói érdekeltségek, a tanító-egyesületek és körök igen is az egyesületi vagyonból fedezzék az Eötvös-alap közgyűlésen résztvevő tanítók utiköltségét, mert ezzel a tanítói közérdeknek hoznak aldozatot. De hisz az úgynevezett Országos Szövetség is alapszabályszerűen állította be, hogy a vidéki közgyűléseken megjelenő elnök, titkár utiköltségére ellátmányt ad.

Azért, tisztelt Rákos úr, ne dobjon követ az udvardi és más kath. tanítói körökre, mert ők szintén azt az egészséges elvet vallják, hogy érdekeik képviseletében Budapestre utazó kártársaik ne egyedül a saját terhükre költsékezzenek, hanem költségeiket is a közérdekeltség fedezze; ez esetben a legtermészetesebb közérdekeltségek: a tanító-egyletek és körök.

Különösen kívánjuk, hogy a vidéki tanítóság s ezek között a kath. intézetek tanítói is kellő helyet nyerjenek a választmányban és az osztó-bizottságban. Az Eötvös-alap végtére is nem a budapesti tanítóké egyedül és kizárólagosan, tehát illó és szükséges, hogy az alap ügyeinek intézésében a tagok nagy többségét tevő vidéki tanítóság a főszerepet nyerve s akkor nem főgnak az alap gyűlései a központi tanítók egyes asztaltársaságainak pártoskodó forumaként feltűnni. És nem kell, hogy a békés természetű vidéki tanítóság, úgy miként mi is, átvegyék a helyzet megítéléséhez a pártoskodó felek ilyenféle kitételeit: „önérdek”, „önzés” stb., sem azoknak a bizonyos vádpontoknak tartalmát, amit az elvonult *Trajtler*-párt ellen az ez idei februári közgyűlésen beadott bizalmatlansági indítvány izléstelenül és mindnyájunk elítélésével beadott, de később a tanítói tekintélyre való utalással visszavonni kényszerült.

2. Kijelentettem a fent említett közleményben, hogy szünjék meg az Eötvös-alapnál a pártoskodás, legyen béke. És ennek elérésére össze kell fogni minden jobb érzésű magyar tanítónak, az iskola jellegére való tekintet nélkül.

Kijelentettem, hogy teremtsenek rendet az alap vagyoni ügyeinek intézésében, mert a tanítóság, különösen a gyermekekkel megaldott vidéki tanítóság, az alapnak jótéteményeire ma fokozottabban ra van utalva. Ezzel szemben a folyó évi februári közgyűlésen hallottuk hivatalos formában a számtartótól és mindezt a napi lapok is közzétették, hogy 100,000 koronánál több oly hátraléka van az alapnak 1902. évtől, amit a számadásból sem vett s hogy a közel 7—8 százezer korona törzsvagyonnak takarékpénztári letétjegyeit sem ő, sem az előző számtartó nem vették át,

nem őrizhették a pénztárban, mert az sem tudják hogy hol vannak. Ilyesmire azután nagyon is enyhe kijelentésünk volt az, hogy közvagyonnal még ily felületes hebe-hurgyasággal alig bántak el, mint az Eötvös-alapnál. A tagdíjhátralékról meg minden komoly egyesület számadásilag legalább is elfogadható kimutatást tud adni.

Az Eötvös-alapnál fizetett tisztviselők: a gondnokok, a titkár, a számtartó; tehát ők dolgozzanak és tartsák rendben az alap ügyeit.

Mert nem mondhatjuk, hogy rend van ott, ahol olyan eset is előfordulhat, mint például ami előfordult a július hó végén tartott igazgató-sági ülésen is, amikor a kolozsvári tanítók háza gondnoka a többek között olyan folyamodók felvételét is javaslatba hozta ingyenes és féldíjas helyekre, akiknek érettségi bizonyítványuk nem volt vagy tanulmányi kötelezettségüknek az elmúlt iskola évben nem tettek szabályszerűen eleget. Pedig a szabályzat nyíltan előírja, hogy csak jól és jelesen érettek részesülhetnek ezekben a kedvezményekben. Hajlandók vagyunk ebben is csak felületes eljárást ítélni meg; de tény, hogy a tévedésre akkor jött rá az igazgatótanács ülése, amikor az érettségit előkérte stb.

Ezek tehát oly tények, amikre nem lehet azt mondani, hogy valótlanságok és csak a választási agitáció leleményes állításai.

A tanítói közjótékonyosság szeretetadományait több nemes érzéssel, több lelkiismeretes buzgósággal nyújtani az érdekelteknek azért elengedhetetlen, mert csak így várható az a közmelegnyugvás, amit az Eötvös-alap ügyeinél a tanítóság és magunkról szólva, a katolikus tanítóság az alap fejlődése, gyarapodása érdekében sürget.

Íde nem mézes ízű szavak, nem burkolt szeretet, hanem nyílt, egyenes, őszinte kartársi érzés és az intézménnyel szemben határozott lelkiismeretes kötelesegtudás szükséges. Nem vádol itt senki senkit rossz szándékkal, csak a tényeket tárjuk fel azért, hogy azok orvosoltassanak.

3. Kijelentettem, hogy azok, akik a multban évek óta csak áldatlan veszekedés, denunciació színterévé avatták az Eötvös-alap gyűléseit, távozzanak és engedjék át a teret azoknak, akikben elegendő lelki erő van ahhoz, hogy az Eötvös-alap megalapítóinak nemes példáját követni tudják, ha a kartársi bizalom őket a vezetői állásra helyezi.

Mi tehát személyi változást sürgetünk az Eötvös-alap intézőségét illetőleg, azért, hogy az alap ügyeinek intézésénél az annyira óhajtott belső béke és rend helyre álljon.

Ezért szerencsés jelölésnek tartottuk az első perctől kezdve, sőt magunk is tanácsoltuk *Bárczy István* székesfővárosi polgármestert az elnöki székre. Az ő meleg és őszinte érdeklődése a tanügy iránt, a tanítók iránt mindenkor tanúsított jóindulata és sok más egyéni kiválósága biztosítékot nyújt arra is, hogy az egymást ily előkelő állásokban megérteni, tisztelni és becsülni nehezen tudó tanítók, önmér-

sékletre jussanak, szenvedélyes ellenszenvüket egymás iránt mérsékeljék, azok fölött egy Bácszy elnöklése alatt végbe menő gyűlésen uralkodjanak.

Mindezekért a kath. tanítószög Bácszy polgármestert az Eötvös-alap élén örömmel és reménnyel láthatja; de saját önérzetének tartozik azzal, hogy meggyőzze az alap tagjait felekezeti különbség nélkül arról, hogy Rakos nem a béke, a szeretet olajágával törtet az alelnöki székbe s ha egyébként tiszteletreméltó tanítója is a székesfővárosnak, de a magyar tanítók egyetemessége által fenntartott humanus intézmény élén őt, aki ennek az egyetemességnek számban legnagyobb testületével szemben a gyűlöletet nyíltan, szavakban is érezteti, őt a bizalom a mi részünkről még akkor sem kísérheti az alelnöki székbe, ha csak annyit ismer el gyűlöletéből, hogy azt beszélgetés közben avagy tréfából nyilvánította. Még a tréfájának is szuro' éle van.

Tehát, akik a békét akarjuk, az alelnöki állások betöltésénél csoportosuljunk a volt alelnök, *Onody* Gusztáv erzsébetfalvai igazgató-tanító, és a fővárosiak közül *Minke* Béla, vagy *Győrffy* János igazgatók jelöltsége körül. A választmányba és az osztóbizottságba meg válasszunk be a fővárosiak közé oly vidéki felekezeti, állami és községi tanítókat, akik különösen bírják a tanítószög összességének bizalmát. Azt ne tőrjünk tovább, hogy a katolikus tanítók, mert ők *„jeketek”*, *„klerikálisok”*, a bizottságokból kihagyassanak s hogy a választásoknál nekünk akaratunk nem szabad, hogy legyen. Mind ezt megírtam minden melléktekintet nélkül, erős meggyőződéssel. Cselekvéseimnek mindig ez volt a forrása. Ezt tények igazolják. Az *„önerdeke”* ízet nem ismerem és ezt higye el úgy a *„Világ”* cikkezője, mint az a bizonyos levélműtőgató, akivel szemben, tanúk aláírásával igazoltan, teljes elégtételt nyertem.

Hogy lapunkban az Eötvös-alap ügyét állandóan napirenden tartjuk és a különböző meggyőződéseknek készséggel tért nyitunk, azzal csak azt igazoljuk, hogy a katolikus tanítóknak szabad vélemény-nyilvánítását semmiféle asztársaság békója nem korlátozza és szívvel, lélekkel bensőleg óhajtjuk, hogy az Eötvös-alap ez évi tisztújítása az alapot visszaadja igazi nemes hivatásának a tanítószög egyetemének minden sérelme nélkül.

Második lépés.

Irta: *Szabó János.*

A Katolikus Tanügyi Tanács keresztény szociális szakosztálya az idei kongresszuson hatalmas arányú szervezkedésével megtette az első lépést arra, hogy a hitvallásos tanítószög az elfeledés homályából, az elhanyagolás csitító karjaiból kiemelje, a kultura munkásainak valódi értékét feltárja, megállapítsa, hazája, egyháza és a saját jól felfogott érdekéért az eddigi türelmes

nemtörődömséget odahagyva, a férfias öntudatosság önérzetességével, nyíltságával sikra szálljon, összefogásának ellenállhatatlan erejével jögt szerezzen arra, hogy a társadalmi, főleg tanító társadalmi kérdésekbe beleszóljon, azokat irányítsa, fölvirágoztassa és ha kell: megmentse.

Már az első lépés is oly erőteljes, oly impozáns, a gyengéket, az ingadozókat is lábraállító volt, hogy további fellépésünket hasonló izmosságnak kell jellemezni, másképp, ha elhagyjuk magunkat, arcpírító szégyent vallunk, mert hevülésünk ellobbanó s undok büzt, kudarcot hátrahagyó szalmaláng volt.

Meg nem bocsátható oktalanság volna tehát összefogásunk erejét ki nem használni most, amikor kötelességparancsolta alkalom kínálkozik, amidőn tanítóérdekeinket igen közelről érintő jótékony intézményünknek, az *Eötvös-alapnak* egészségtelen, poros levegőjét kell, esetleg viharos intézkedéssel, megtisztítanunk.

A tisztítás munkájához újra erő kell. Az az erő, melyet jóleső büszkeséggel láttunk megnyitkozni ott a kongresszuson; az az egyakarát, mely minden elmét lefoglalt, minden keblet hevített, mikor jobb sorsunk kivivásáról volt szó; az a tettekészség, melyre előrenyomulásunkhoz feltétlen szükségünk van és amelyre úgyszólván kifejezetten ígretet tettünk nagygyűlésünkön az ország katolikus tanítószöge képviselőiben és nevében.

Hiszem és remélem, hogy a lelkesedés lángjai, kivált az örtüzek nem aludtak ki a szétutazó tanítószög szívéből, hanem a hívó szóra, mint egy jól képzett hadsereg, újra fegyverbe száll és győz.

Megfűjjük tehát megint a soraközös riadóját, mert nagyrészt a katolikus tanítószög verejtékes munkájának filléréiből, csodás áldozatkészségéből emelt Eötvös-alapot a szétmállás, a bukás veszedelme fenyegeti.

Emberi joga, *édesapai kötelessége* minden tanítószögnek mentésre sietni. Számptalan tanítószögnek életkérdése az, hogy a felsőbb tanulmányokat végző tanítóifjoknak továbbképzését és boldogulását az Eötvös-alap előmozdítsa.

Nekünk, katolikus tanítóknak pedig egyszerűen becsületbeli kötelességünk az eddigi gyakorlatlaltal szemben kivívni azt, hogy számárányunkhoz képest az alap gyümölcseit katolikus tanítóifjak élvezzék.

Az eddigi vezetőség e fontos kérdést nem a legtapintatosabban kezelte. Fájdalommal irtuk fel részrehajló eljárását emlékezésünk táblájára, rajtahagyjuk-e tovább, vagy letöröljük-e róla, ez a mi legközelebbi teendőnk, a *második lépésünk*.

Keserves tanulságunk, hogy csak magunkban bizhatunk. Ez igazság legyen erőforrásunk is: *katolikus tanítókat is állítsunk az Eötvös-alap élére, kik vallásos meggyőződésüknek becsületességével, hazafias érzésüknek igazságosságával vezetendik és virágoztatják, fejlesztik hatalmassá és teszik áldásossá ez emberbaráti intézményünket.*

Van — hála Istennek! — a székesfővárosnak.

a vidéknek sok kiváló és megbízható tanítója, kikre a vezetést nyugodt lélekkel és jogos reménységgel rabizhatjuk, és ezen eljárásunkkal a legszebben beigazoljuk, hogy világos fejjel, egészségesen dobogó szívvel, becsületos ügyszeretettel a magunk szénáját köznevelégedésre mi is rendbetesszük.

Fel tehát az augusztusi közgyűlésre! Tanítóapák, elő, akár a sanyarúság filléréivel is! Vagy mit hevernek ott a tanítóegyesületek, körök pénztáraiban a tagdíjak gyümölcsötlenül?

Az egyesületek, körök kötelessége a tanítói intézmények gyamolítása. Ezidőszert az Eötvös-alapnál szívenfekvőbb intézményünk nincs. A megalapításnál tetemes összegeket áldoztak, most a kiküldöttek költségének ki nem utalása a tatarozásra, javításra, rendhelyreállításra szánandó zsugoriság volna.

Fel az Eötvös-alap gyűlésére ti gyermekeitek neveléseért aggódó tanító édesapák és ti egymást újra látni vagyó s a tanítói érdekekért vállaltva küzdeni akaró keresztény szocialista kartársak.

A gyűlést megelőző napon találkozunk kongresszusi munkánk műhelyében, a Szent-István-Társulatnál és jelöltjeinkben megállapodva, másnap tegyük meg a második lépést bátor önérettel, győzelmesen.

Mentsük meg az Eötvös-alapot.

Irta: *Mérő László.*

E lap hasábjain már elhangzott e jelszó s valóban «Riadó»-ként hatott a tanítótság mély rétegeire.

Lethargikus almból megmozdul a nagy test, mely eddig megundorodva látta azt a harcot, mely keresve-kutatva a hibát, ha rátalált, nem annak gyökeres orvoslására törekedett, hanem a gyűlésen botrányt-botrányra halmozva s ezzel a jobb-érzészű tagokat szétugrasztva, már-már az egész intézményt a romlás, a züllés végső stádiumába sodorta.

Csak tekintsenek vissza az önjelölt vezérek az elmúlt évek gyűléseinek botrányos sorozatára.

Nem az érvék, nem is annyira ok és okozat indokolt harca volt ez, mint inkább az egyéni féltékenység bosszualló küzdelme, hol egymás állására, személyes befolyására féltékeny kartársak törtettek irgalmatlanul ily nemes, ideális intézményhez nem méltó módon, egymás lehetetlenné tételére.

Az Eötvös-alap palástja volt a lepel, mely alatt a személyi sérelmek, az érzett ellenszenv, a hivatalból eredő konfliktusok összekeveredve, sokszor nem a legdisztingáltabb módon lezajlottak. A tanítótság a «Nemzeti Iskola» hasábjain gyakran találkozott ezen ütközetek utójátékával, a nyilatkozatok posványos árjával, melyeknek medréül gyakori esetben az a féltett, az a magasztos intézmény szolgált, ahová sarut megoldva, áhitattal lép be a hívó tanítói lélek.

Ó igen nyomorúságos, koldusfillérekben vált terebélyessé az Eötvös-alap. Féltettük, védelmeztük s megdöbbenve rebbentünk szét, látva a harcmodort, mely nemcsak a hűtlent üldözi, de a legmélyebb sebet magán az intézményen üti! Nem, igazán nem óhajtottunk résztvenni ily nívaujú küzdelemben.

Többször megjelentünk mi is és csak fájó érzéssel elteltel láttuk e hozzánk nem méltó küzdelmet.

A régi vezetőség végre letűnt s a helyét elfoglalta az új. Új korszak nyílik meg s mit látunk? Az ellenzék által minden alkalommal sűrűn hangoztatott nagy sérelem: *a vidéki tanítósnak a vezetőségben való teljes mellőzése*, az első tény, amelyet az új rendszer programpontjába felvesz. Bartha Pál kartársam ma ezt egyszerű szépséghibának tartja, amelyen a közgyűlés is segíthet, de hozzáteszi, hogy «de különben sem lényeges maga a személy ott, ahol dolgozni akarókat keresnek!» Hm! Milyen feledékeny az emberi lélek. Hiszen a régi rezsím is így vélte s akkor mi volt a lényeg?!... Számtartó az alapszabály 51. §-a szerint csak szakember lehet, no hat ki csodálkozik azon, hogy az új rendszer nem szakembert jelölt? Ez csak természetes! Az új vezetés, Bartha Pál kartársunkat kivéve, tisztán fővárosi kartársak kezében lesz letéve, akik a vidéki kartársak sérelmeit, bajait és nyomorát csak írásból ismerik s hogy B. P. a vidékiek érdekeit nem hatáson védte, mutatja e jelölőlista, hol pl. Nagy Lajos fővárosi ig. tanítót jelölik alelnöknek, ki tudvalevőleg megszűnt az egyesület tagja lenni s most léptettek be, hogy az alelnöki széket megtisztelje. No mert a vidéki (szegények) tanítók e dísz betölténi nem eléggé szalonképesek.

Az alapszabály 55. §-a előírja, hogy a választmány és az egyesület tisztikarát is a közgyűlés a székesfővárosban és ennek közelében élő egyesületi tagok közül választja. A tisztviselőknél már megtörtént a jelölés, *teljesen a régi éra szerint*. A választmány rendes 50 tagjából a multban 42 fővárosi volt, azt hiszem, az új éra is minden épkézláb embert megfog a fővárosbeli kartársak közül legalább is választmányi tagnak, különben nincs semmi értelme az egész tagságnak. Mert: «de különben sem lényeges maga a személy ott, ahol dolgozni akarókat keresnek!»

B. P. kartársamnak az a szerény kívánsága, hogy a kath. tanítótság ne mozogjon, ne szőljon ehhez az őt egyáltalán nem érintő (?) s nem érdeklő (?) dologhoz. Mozoghat bárki más, jellegkülönbség nélkül. Szervezkehetnek, tömörülhet, vívhat és győzhet, a modernségen, a korszerűségen csorba nem esik, de te nagy moloch, te honalapító hit hive menj, térj vissza abba a sötétségbe, ahol téged ő óhajtana látni!

No hát igen-igen sajnáljuk bár, hogy t. óhaját jelen esetben nem honorálhatjuk, de felvilágosítjuk már eleve is őt arról, hogy a katolikus tanítótság nem áll oly alacsony fokán az értelmiségnek, hogy közös közintézményben vele egyenlőjű kartársát, felekezeti szemüvegen át nézze. Tartsa meg ki-ki *meggyőződése* szerinti hitét, avagy azt, melyben atyái felnőttek, nevelje e hitben övét, mert aki hitét érdekei szerint, mint ócska rongyot változtatja, állhatatos jellemű nem lehet.

Mi pusztán azért, mert más felekezeti kartársaink állottak az intézmény élén, felekezeti tendenciákkal nem vádaskodtunk. És ime, mihelyt csak arról van szó, hogy a kath. tanítótság is részt kíván venni azon intézmény vezetésében, melynek ő is számottevő tagja, már is kigyót-békát kiált felé Bartha Pál.

Meggyanusít, hogy a hatalomért küzdünk anélkül, hogy erről meggyőződést szerezhetett volna. Bár erre azt szokták mondani: mindenki magából indul ki. Kinevezi magát bíránknak anélkül, hogy erre kvalifikációja volna. A kath. tanítótság az igazi liberális oly magas fokán áll, hogy nincs reászorulva

arra, hogy ebből bárkitől is kioktatást kérjen és különösen nem kér B. P.-től, kit épen felekezetieskedése ragadott el annyira, hogy a kath. tanítók még csak kezdődő mozgalmára már gyanusít, vádol és számlálgatja az Eötvös-alap végnapjait.

No hát az ilyen rosszindulatú, éretlen föltevéseket egyenesen visszacimezzük a szerzőhöz.

A kath. tanítóság tudni fogja kötelességét! Talpra kell állnia, hogy az efféle sületlen támadásokat érelyesen visszaverje. A gyakorlatban fogja bebizonyítani liberális musát s nem fog úgy tenni, mint B. P. kartársunk, ki vízet prédikál s azonnal bort iszik.

És most mi adjuk tanácsul neki, hogy ne tegye önmagát jónak s rosszindulatú feltevéseivel ne sértessen mitsém vétő kartársakat hitében, vallásában.

A kath. vallás nem szorul védelemre, szívesen megfér minden testvérvallás mellett, még akkor is, ha netán annak egyes tagjai türelmetlenséget tanúsítanak.

A tanítók országos nemes és ideális intézményében, az Eötvös-alap tagjai sorában az igaz szeretet és örökbéke jegyében kell egyesülnie Magyarország összes tanítóságának, vallás- és jellegkülönség nélkül s nagyon elhibázott lépésnek tartjuk, hogy már eleve is akadt a vezető állásokra kijelölt egyének közül olyan, aki nem átalotta a felekezetieskedésnek gyújtóbombáját minden alap nélkül a küzdők táborába dobni.

Egy fecske nem csinál nyarat! Az iskola az életnek az a temploma, ahová a kishívők serege valláskülönség nélkül jár. Jaj annak az iskolának, melynek vezetője nem fenkölt gondolkozású. Annak kell lenniük mindannyiunknak. Egymás személyét, hitét tiszteletben tartva, cselekedeteinkben csak egy szempont, az igazság vezéreljen.

Mi magyar tanítók, egy Hazának gyermekei — testvérek, a nemzet napszámásai, kik egy kenyeren élünk, egy szent célt szolgálunk, a Haza javát, nemes intézményünkben is mint egymást támogató bajtársak fogunk találkozni, hogy kart karba öltve, munkálkodhassunk s munkánk áldásaiban az arra rászoruló testvéreinket részesítsük.

Még egyszer az Eötvös-alapról.

Irta: *Volánszky Győző.*

A szépen megnyilvánult érdeklődés mellett lefolyt kath. tanítói nagygyűlés után jól esik lellemnek, hogy az Érsekújvár vidéki népnevelők egyesületét követve az ország más részeiről is hallunk hangokat, melyek az «Eötvös-alap»-nak a végromlástól mentését célozzák. Valljuk be őszintén, hogy az ott beállott botrányos állapotnak mi is okai vagyunk, mert, hogy nagy Péterfynk teljes életét megemésztett fáradhatatlan munkásságának alkotása ma lejőre jutott, a mi közönyösségünknek tulajdonítható.

A mult évi elnökválasztás s az ez év januárjában tartott választmányi gyűlés lefolyása miatt az ország tanítóságának felháborodása már csak azért is, mert személyes reputációkat mélyen sérti, teljesen jogosult. De nem ütköztünk-e meg azon, hogy a kartársi, testvéri s talán saját énünk szeretetét mutató alap mult évi tisztújító gyűlésén mindössze 217 tag volt jelen? Hát a tanítók annyi ezerjének csak ily elnyesző csekély száma törődik s törödnék a szám-

talán segítségre szoruló kartársunk s azok gyermekei jövőjével?

Tudom, hogy az alap tagjai ezen számot a mult évben is jóval felülmúlták, de tagdíjunk befizetésével még nem tettünk eleget a testvéri szeretet kötelemének, ha nem törődünk azzal, hogy kiknek a kezeire bíztuk annak kezelését.

Minden jótékony intézmény a vezetés egyöntetűségében találja legerősebb alapját. Képzhető-e ez ma az Eötvös-alapnál, hol a tisztikar együttes működését az elnök önkénykedése lehetetlenné teszi? Várhatunk itt egyebet meg-megújuló botrányoknál?

Itt az ideje kedves kartársaim, hogy nagygyűlésünkön oly sokszor hangoztatott s mélyen lelkembe vésődött összetartozandóság eszméjét elsősorban e helyen példával illusztráljuk. A «Népnevelő» cikkei ne legyenek a pusztába kiáltók szavai!

A nagygyűlés szociális szakosztályán a tanítók országos szövetsége megemlékezésénél lélekemelő jelenetet rögtönzött egy erdélyi kedves kartársunk, ki Budapestre utazását azzal okadatolta meg, hogy ez a tömörülésnek a követelménye s hogy csakis úgy érhetünk el valamit, miért áldoznunk is kell s hogy ő inkább koplal, ha kell, egy hetet, mint éveket. Ime, barátim! e fiatal társunkból az igazi szeretet beszélt s ha megtudja ezt tenni o, megtudjuk tenni azt mi is.

Azonban egyikünk sem kívánhatja, hogy nős kartársaink e nagy drágaságban feleségeik s gyermekeik szájától vonják el a betevő falatot, csak hogy utiköltségüket megtakaríthassák s hogy Karácsonyi szerint az egyesületek, avagy körök kiküldötteiket némi pénzsegélyben részesítsék, az sok helyütt keresztülvihetetlen, mert azt hiszem, nemesak a mi körünkben, de másutt is fennállhat a pénznélküli állapot. Hanem az egyes vidékek jobb javadalmasítását s mellékeseikkel jövedelmeiket emelő városi tanító és tanítópár kartársaimat kérve kérem, áldozanak eme ránk nézve leghumánusabb intézmény jövője céljából úti s egyéb költségeikre pár koronát, s ez önszeretetük becsét fogja csak bizonyítani. Akkor bizonyára fordulatot nyer az alap kezelése, s ezen siker lehetetlen, hogy melankóliában hagyja a tanítók óriási seregét. Az eredmény meg az lesz, hogy megvalósul mindnyájunk óhaja: becsülni fognak mások is minket, mert megbecsüljük önmagunkat. Adja Isten, hogy úgy legyen!

JELESEINKRŐL.

Mihályfi Akos dr. ezüstmiséje.

Nagyboldogasszony napján csendes visszavonultságban tartotta meg ezüstmiséjét *Mihályfi Akos dr.*, a franciaországi kegyhelyen, Lourdes-ban. Azzal, hogy Lourdes-ba ment ezüstmiséjét elmondani, mindenestre elérte azt, hogy ünnepeltetésétől nem zavarva, mély áhitatban mutatta be az Úrnak hálaadó áldozatát, de azért az a tisztelet és szeretet, mely *Mihályfi Akos* kiváló és munkás egyénisége iránt mindenütt megnyilvánul, felkereste őt a távolban is. Számos helyről üdvözölték őt s az üdvözlők hosszú sorához az ország katolikus tanítósága is csatlakozott. Az *Országos Katolikus Tanügyi Tanács* elnöksége a következő táviratot intézte *Mihályfi Akos dr.*-hoz: «Magyarország katolikus tanítósága szeretettel üdvözli oktatásügyünk díszét, erősségét, a tanítók őszinte jóakaróját». Ez üdvözlésre *Mihályfi*

a következő szeretetteljes szavakkal válaszolt: «Fogadják hálás köszönetemet a szívélyes üdvözlésért. Mint a legmagyarabb tanítórend tagja, a magyar tanítók iránt mindig a legnagyobb becsüléssel voltam eltelve s a jövőben is csak boldognak fogom magamat érezni, ha értök valamit tőletek.» — *Mihályfi* Ákos dr. mióta huszonöt évvel ezelőtt Krisztus apostolává avatott, azóta apostoli buzgalommal dolgozik mindezt, ahová a Gondviseles állította, ahol kötelességet kellett teljesíteni vagy ahol önzetlen, lelkes munkásokra volt szükség. Jelenleg a budapesti egyetem theologiai karán a lelkipasztorokodás tanára,

ket éve a kar dékánja is volt s mint ilyen, az egyetemen sok elismerést és tiszteletet szerzett már magának, de *Mihályfi* Ákos neve, munkássága, következőleg az őt körülvevő tisztelet és szeretet messze túlterjed az egyetem falain kívül. A magyar katolicizmus utolsó két évtizedének minden jelentős munkájában mindig ott találkoztunk *Mihályfi* Ákossal. Mint a cisztercita-rend egyik legképzettebb tagja, renge növendékeinek tanításával és nevelésével kezdte pályáját, de csakhamar megérzi lelke, hogy a kor szükséglete egyéb működést is kíván. A katolikus hírlapírodalmat műveli, résztvesz a társadalmi mozgalmakban s amellett folyton képezi magát a tudományokban. Egyideig az *Uj Lapot* irányítja, majd jeles havi folyóiratunk, a *Katolikus Szemle* jut kezei közé, tudományos munkálkodását pedig annyira becsüli az egyetem, hogy nyilvános rendes tanár lesz az egyetemen. Irodalmi érdemeinek elismerésül az *Országos Pázmány-Egyesület* alelnökévé választja, feje lesz a katolikus írói gárdának, mely szívesen üdvözlélen azt a férfiút, akinek a lelke is a Pázmány lelkéből való s aki mint ember is kiváló. A komoly felfogású, életében puritán szerzetes tiszteletre-

mélto vonásaival ékeskedik *Mihályfi*, de a szigorú papi lelkiülettel egyesíti magában azt a barátságos kedélyt, azt a szeretetreméltóságot, mely azután a tisztelet mellett szeretetet ébreszt személye iránt. Közkezdveltségnek örvend rendjében, tanártársai körében és ahol csak kötelességből vagy buzgalomból működik vagy megjelen. Ő felsége a múlt évben a Vaskorona-rend lovagjává nevezte ki. Az imént lefolyt IV. katolikus tanítói kongresszus az *Országos Bizottság* és a *Tanügyi Tanács* tagjául választotta. A katolikus tanítóság őszinte szeretettel veszi körü *Mihályfi* Ákost, a tanítóság melegsívű barátját, a tanügy mélyenszántó munkását, a «Tanítók Évkönyve» és a «Népnevelő» munkatársát.

Felhívás a hazai kath. tanítóegyesületekhez és körökhöz.

A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága múlt évben tartott közgyűlésén kimondotta, hogy szervezetét módosítja s utasította az Országos Kath. Tanügyi Tanácsot, hogy e célra alapszabálytervezetet készítsen. A Tanács *Giesswein* Sándor dr. praelátus-kanonok, elnök, *Ember* Károly v. elnök, *Kolossvály* Mihály prépost-kanonok főtanfelügyelő, *Dreisziger* Ferenc és *Wohlmuth* Ernő titkárokból álló bizottságot küldte ki a módosított szabályzat elkészítésére. A bizottság a kongresszust megelőzőleg tárgyalta az *Ember* Károly előadó által készített javaslatot s azt némi módosítással elfogadván, a f. év július hónap 3-án tartott tanácsülés elé terjesztette. A tanács «A Magyarországi Kath. Tanító-Egyesületek Országos Szövetségének» alapszabálytervezetét elfogadván, úgy határozott, hogy azt megvitatás és hozzászólás végett a hazai kath. tanítóegyesületek és körök elé terjeszti. Hazafias tisztelettel kérjük az érdekelt egyesületeket és köröket, hogy az alább közölt javaslatot tárgyalják és megállapodások eredményét lehetőleg azonnal, de legkésőbb folyó év december hó végéig az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnökségéhez (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám) betérjeszteni sziveskedjenek.

Hazafias üdvözléttel

Budapesten, 1911. augusztus hó 20.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöksége.

A' Magyarországi Kath. Tanító-Egyesületek Országos Szövetségének alapszabályai.

i. A szövetség címe.

1. §. A magyarországi kath. tanítóság a millenniumi évben, 1896. július 7., 8. és 9. napján megtartott első országos kath. tanítói kongresszus határozatából, a nagyméltóságú püspökkar megerősítő jóváhagyásával, országos testületté tömörült s céljának érvényesítésére képvisleti alapon egy állandó bizottságot alakított, melynek címe: «A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága.»

Az 1911. évben tartott IV. országos kath. tanítói kongresszus alkalmából «A magyarországi kath. tanítók országos bizottságának» szabályzata módosítván, megalkottuk «A Magyarországi Kath. Tanító-Egyesületek Országos Szövetségét» és annak alapszabályait.

A szövetség pecsétjén, melynek közepét a boldogos szűz Mária (Patrona Hungariae) képe foglalja

el, ezt a köriratot használja: «A Magyarországi Kath. Tanító-Egyesületek Országos Szövetsége, 1911».

A szövetség székhelye: Budapest.

II. A szövetség célja és tagjai.

2. §. A szövetség célja: a nagyméltóságú püspöknak kath. népoktatásügyi kérdésekben részint felhívásra, részint saját kezdeményezéséből javaslatos elöterjesztéseket tenni; a kath. tanítók egységét képviselni és bennök az igazi kath. szellemet ápolni; a kath. népoktatásügy jogainak és érdekeinek, valamint a kath. pedagógiának védelmében az egyesülésben rejlő erőt érvényesíteni; végül a nagyméltóságú püspökök és a kath. tanítóság között közvetítő szerv gyanánt szolgálni.

Ezeknek a céloknak szolgálatában a szövetség:

a) a kath. népoktatásügyi intézetek intenzív működése érdekében szükséges általános szervezési, nevelési- és módszertani kérdéseket szakszerűen megvitattja;

b) a kath. intézetek és tanítók jogait nyilvántartja és az ezekre vonatkozó reformtörekvéseket a kath. egyház szellemében és a hazai törvényeknek megfelelően irányítja;

c) a nagyméltóságú püspöktől a kath. tanítók egyetemességéhez szakszerű véleményezés végett utalt kérdésekben kath. tanítói kongresszusokat előkészít, rendez és azoknak határozatait a nagyméltóságú püspökök elé juttatja;

d) a kath. tanító-egyesületekkel fenntartott érintkezés által az egységes kath. tanítói közszellemet és az együvértartozás érzetét szilárdítja;

e) a tanítók erkölcsi és anyagi érdekeit elősegíti.

3. §. A szövetségbe beléphetnek öt évre terjedő érvénnyel az egyházmegye területén működő kath. tanítóegyesületek és körök alapszabályszerűen jogerőssé vált határozataik alapján. Az így belépett egyesületek és körök tagjai egyszersmind tagjaivá lesznek a Magyarországi Kath. Tanító-Egyesületek Országos Szövetségének. A szövetségbe tartozó tagokról a Tanügyi Tanács törzskönyvet állít össze, az egyesületek és körök elnökségétől beérkezett kimutatás alapján. Ugyancsak a tanács intézkedik a törzskönyvnek évenként való kiigazításáról. Ha a szövetséghez tartozó egyesület avagy kör alapszabályszerűen feloszlik, avagy jogerős határozata alapján a szövetségből kilép, ezt a szövetség elnökségének bejelenteni köteles.

4. §. E feladatok megvalósításában felmerülő költségek fedezéséhez a szövetségbe lépett hazai kath. tanító-egyesületeknek, tagjaik arányában való hozzájárulását igénybe veszi olyképen, hogy a szövetséghez tartozó tanító-egyesületek, avagy körök minden egyes tagjuk után évenként 50 fillért tartoznak az év június végéig a szövetség pénztárába beszolgáltatni. A szövetségbe való belépést kimondó határozat öt évig érvényes és ez idő alatt az egyesület vagy kör tagjai egyetemlegesen kötelezettséget vállalnak a tagsági díjakért. Ezenfelül adományokkal, hagyományokkal, segélyezésekkel és gyűjtésekkel garancia a szövetség vagyoni állapotát.

5. §. A szövetség határozatait a nagyméltóságú püspökök megerősítése után jutnak érvényre.

III. A szövetség tisztikara.

6. §. A nagyméltóságú püspökök kebeléből kiküldött védnök-elnök vezetése alatt álló tisztikar tagjai: ügyvivő egyházi és világi elnök, két alelnök, két titkár, pénztáros, ellenőr, könyvtáros és levéltáros.

7. §. A védnök-elnök képviseli a szövetséget és annak bizottságát a nagyméltóságú püspökök előtt; közvetíti a nagygyűlés és a bizottság jelentéseit, felterjesztéseit és javaslatait; a nagygyűlésnek és a bizottság gyűléseinek természetes elnöke, mely tisztelet azonban az egyházi avagy világi elnökre is ruházható; az ő előterjesztésére nevezi ki a biboros Hercegprimás 5—5 évre az ügyvivő egyházi elnököt.

8. §. Az egyházi elnök vezeti és intézi a szövetség folyó ügyeit, elnököl a védnök-elnök megbízásából a bizottsági üléseken; teljesíti a szokásos utalványozást.

9. §. A világi elnök résztvesz a szövetség ügyeinek intézésében és az egyházi elnököt ennek minden jogkörében helyettesíti s vezeti a központi irodáját.

10. §. Az alelnökök az egyházi avagy világi elnököt helyettesítik. A titkárok ellátják a szövetség összes irodai teendőit, felváltva vezetik és aláírják a gyűlések jegyzőkönyvét.

11. §. A pénztáros kezeli a 3. §-ban jelölt forrásokból begyűlt összegeket, az elnöki utalványokra teljesíti a kifizetéseket, gondoskodik a pénztárkészlet kellő gyümölcsösztetéséről s végül minden évben elszámol a pénztár kezeléséről a szövetség országos bizottságának gyűlésén.

12. §. Az ellenőr tiszte, hogy ellenőrizze a pénztáros működését; a pénztárossal egyetemben felelős a bizottság pénzvagyonáért.

13. §. A pénztárosnak és az ellenőrnek a szokásos felmentvényt, a beterjesztett évi számadások bizottsági felülvizsgálása után, a szövetség országos bizottsága adja meg.

14. §. A könyvtáros nyilvántartja a tanügyi irodalmat, a könyvtár gyarapítására javaslatot tesz a bizottságnak és ennek könyvtárát gondozza.

15. §. A világi elnököt, a két alelnököt, a két titkárt (akik közül az egyik a szövetség székhelyéről választandó), pénztárost, az ellenőrt és a könyvtárost a szövetség bizottságának tagjai sorából a nagygyűlés (kongresszus) választja, kik a biboros Hercegprimás jóváhagyó megerősítése után egy újabb kongresszusig végzik az ügykörükbe utalt teendőket. Az időközben bármely okból megüresedett tisztviselői állásokat az állandó tanügyi tanács előterjesztésére a védnök-elnök kinevezés útján tölti be.

16. §. A tisztviselők a szükséghez képest évenként több ízben értekezlet jellegű gyűlést tartanak, melynek tárgysorozatát az elnökség állapítja meg.

IV. A szövetség működő szervei:

17. §. A szövetség működő szervei:

a) A szövetség nagygyűlése.

b) A Magyarországi Katholikus Tanító-Egyesületek Szövetségének Országos Bizottsága.

c) Az Országos Katholikus Tanügyi Tanács és annak szakosztályai.

V. A szövetség nagygyűlése.

18. §. A Magyarországi Katholikus Tanító-Egyesületek Országos Szövetsége a nagyméltóságú püspök kar nevében jóváhagyott tárgysorozattal a védnök-elnök vezetése mellett minden öt évben képviselői alapon nagygyűlést (kongresszust) tart.

E kongresszus tagjai:

a) a szövetséghez tartozó egyesületek és körök küldöttei,

b) az orsz. bizottság és kath. tanügyi tanács tagjai.

19. §. A nagygyűlés szervezetére és működésére

vonatkozólag egyébként az alapszabályok VII. fejezetének 25. §.-tól 30. §§-ai az irányadók.

VI. A szövetség országos bizottságának tagjai és azok választása.

20. §. A Magyarországi Katholikus Tanító-Egyesületek Szövetségének Országos Bizottsága tagjait a kongresszus választja meg oly számarányban, hogy Budapest, mint központ 10 taggal s a szövetséghez tartozó kath. tanító-egyesületek és körök tagjaik számaránya szerint 25 tag után egy és minden további 50 tag után 2—2 taggal nyerjenek képviseltetést.

21. §. A szövetség országos bizottságának tagjai lehetnek ezenkívül:

- a) kath. népoktatási intézetekben működő egyházi és világi tanfériak;
- b) bármely intézetnél működő kath. hitoktatók;
- c) kath. szellemű tanügyi írók;
- d) az egyházmegyei főtanfelügyelők, segéd-főtanfelügyelők, a szövetséghez tartozó katolikus tanító-egyesületek vagy tanítói körök elnökei, a kath. tanító- és övöképzők igazgatói hivatalból tagjai a bizottságnak.

22. §. A bizottság tagjairól a tanács minden év első évnegyedi üléséből kimutatást küld szét a szövetséghez tartozó egyesületekhez és körökhöz és a szükséges kiigazítást május hó végeig eszközli.

23. §. Az időközben elhalt vagy lemondott tagok helyét az illető tanító-egyesületek, körök töltik be; ha az érdekelt egyesületek, körök ezt elmulasztanak, az egyházmegyei hatóság kinevezés útján gondoskodik a helyek betöltéséről. Az egyházmegyei tanító-egyesületek és körök tagválasztása az illetékes egyházmegye főpásztorának a választási jegyzőkönyvet jóváhagyó leirata után emelkedik jogerőre.

24. §. A szövetség országos bizottsága központi tagjainak időközben betöltés alá eső helyét, a bizottság tanügyi tanácsának javaslatára, a védnök-elnök kinevezés útján tölti be.

(Folytatjuk.)

SZEMLE.

Zichy miniszter és a Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége. Graf Zichy János kultuszminiszter nemcsak ajkan hordozza a keresztény magyar nemzeti állam kiépítésének nagy jelszavát, hanem bátor és mélyreható cselekedeteivel annak megvalósítására egyenes nyíltsággal, férfiasan törekszik is. Legutóbbi két ténye, Verner Jenőnek a *Tanító* szerkesztésétől való elmozdítása és az úgynevezett *Országos Szövetségnek* megrendszabályozása, az egész ország komoly elemeinek helyesléssel találkozott. Teljesen a mi felfogásunkat tükrözi vissza a *Budapesti Hírlap* ez ügyről írt közleménye, melyet ez okból a következőkben adunk közre:

A magyar kultúra tiszteletreméltó katonáját is kikezdte a szélsőségek fanatizmusa. Hosszabb idő óta észlelhető, hogy a különböző, nemcsak a politikai, de még inkább a társadalmi propagandák képviselői és képviselői mint akarják céljaiknak megnyerni a tanítók személyében a jövőndőt. Különösen a radikális és szociáldemokrata elemek azok, amelyek rávetették magukat a tanítókra, hogy megnyerjék maguknak, ami bizonyos fokig sikerült is nekik, mert hiszen könnyű a mai rossz megélhetési viszonyok között a szegény ember fejét elcsavarni és elégedetlenné és izágává tenni. Az a türelmetlen és terrorisztikus hang és mód, amely-

lyel a szélső radikális elemek a legutóbbi időben Magyarországon a sajtóban és az egyesületi életben dolgoznak, otthonossá vált a tanítóság körében is, egyesületeiben és sajtójában is. Ez a jelenség már önmagában is baj és aggodalomra ad okot, de még nagyobb baj az, hogy ez az akció reakció idéz elő és kihívja az ellenkező szélsőségek türelmetlenségét és izága föllépését is. És folyik az izgatás és a veszekedés a magyar tanító körül. Erős egyéniségnek kell lennie annak, aki önállóságot és objektivitást hazafias kötelességének magaslatán ily körülmények között meg tudja őrizni. Hála Istennek, a tanítóság túlnyomó része bír azzal a lelki erővel és intelligenciával, hogy nem ragadtatja el magát a szélsőségek fanatizmusától és meg tud maradni valóságos, erkölcsös és hazafias embernek, anélkül, hogy valamely felekezeten türelmetlen prófétája legyen vagy az ezzel ellenlábás radikális szélsőségek trombitáján nyikorogja el a felfogatás harci dalait.

Minden átmenet nélkül egyszerre olyan ijesztő mértékben kezdett lábra kapni a tanítóság körében is az a szélső agitáció, amely egyfelől a tanítóság anyagi helyzetére, másfelől politikai és filozófiai irányzataira vonatkozik, hogy nem csoda, hogy a kormány és a kultuszminiszter nagyobb érzékenységgel látta és látja ezeket a dolgokat. Épen a szociális agitáció következtében beállott nyomasztó általános drágaság, mely a szükséges átmenet nélkül aránylag rövid idő alatt tett óriási lépéseket: az amúgy is túlságosan megterhelt államkincstárra súlyos gondként nehezedik. Mindenki, aki munkája után él, de különösen az állami tisztviselő küzd e nehézségekkel. De nincsen olyan eldorádó a világon, amely valamennyi ember nyomorán és bajain segíteni tudna. Nem csoda tehát, ha a végrehajtó hatalom felelős képviselője nem szívesen látja az oly egyesületek működését, amelyek szervezeteik keretében azzal foglalkoznak, hogy szitják az elégedetlenséget és halmozzák azt az izgatottságot, amelyek az emberek megélhetési nehézségeiből származnak.

De a szülő sem látja szívesen, ha gyermekeinek tanításával és nevelésével türelmetlen és izága agitátorok foglalkoznak. Ilyen módon csak az ember elégedetlenségét és boldogtalanságát fokozzák.

A szabadkőműves sajtó ellenséges módon sokat ír arról az esetről, hogy Mosdóssy Imre székesfővárosi tanfelügyelő a *Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségéhez*, a kultuszminiszter utasítására, leiratot intézett, melyben energikus hangon figyelmezteti az egyesületet, hogy agitatorius működésével hagyjon föl, valamint azzal, hogy a kultuszminiszter az egyesület hivatalos lapjának, a *Tanító*-nak a szerkesztőjét eltiltotta a lap szerkesztésétől, mert a *Tanító* hosszabb idő óta kormányellenes tendenciával agitál és izgat a tanítóság anyagi helyzetének javítása érdekében.

Az esetnek egy igen erős és feltűnő ténye, hogy Verner Jenő, a *Tanító* szerkesztője hosszabb nyilatkozatot tesz közzé ma, amelyben kijelenti, hogy a kultuszminiszter tiltó rendelete ellenére, tovább is szerkeszteni fogja a lapot és ezt a renitenciát olyan hangon és megokolással jelenti be, amely magában is igazat ad annak, hogy a *Tanító* szerkesztése egy radikális agitátor kezében van, aki fittyet hány a miniszternek és nem ismer fegyelmet, sem maga fölött tekintélyt.

Távol álljon tőlünk, hogy a tanítóink meggyőződését és egyéni szabadságát korlátozni akarjuk, de e közt és ama hang és modor közt, amely most lábra

kapott, nagy a különbség. És a fegyelem és illedelem még nem együttal szolgáltság.

A miniszternek egyenest kötelessége, hogy ebben az irányban éber figyelemmel őrkdjék, mert azt nem lehet megengedni, hogy a jövő nemzedéket, Magyarország reménységét és jövődjét a kicsinyes izgagás és a türelmetlen szélsőség fanatikus agitátorai, vagy alprófétái készítsék elő az életre.

IRODALOM. MUVÉSZET.

herceprimás őminenciája és a katolikus iskola tankönyvei. A Szent-István-Társulat mindenkor őntudatosan hivatkozhatott arra, hogy a közügy szolgálatában folytatott munkássága mindenütt, még a legmagasabb helyeken is, a legmesszebb menő pártolásban részesül. Így — hogy csak a legközelebbi példákra hivatkozzunk — midőn 1909-ben a katolikus tanítószolgálat új fegyelmi szabályzata elkészült s e szabályzat előírta, hogy katolikus iskolákban csakis a nagyméltóságú püspöki kar által jóváhagyott tankönyvek használhatók: biboros főpásztorunk, *Vaszary Kolos* herceprimás úr ő minenciája az 1909. évi körlevelek 137. lapján következőképpen ajánlotta a Szent-István-Társulat tankönyveit: „Ez alkalommal föl hívom t. papságom tgyelmét és jóindulatát a Szent-István-Társulat népiskolai tankönyveire. E tankönyvek nemcsak mind egyházi s amennyiben szükséges állami jóváhagyással is bírnak, de ez elsőrangú s egyetlen katolikus irodalmi intézetünk díszesre gondot fordított arra is, hogy minden egyes tankönyv megfeleljen a legkényesebb paedagógiai követelményeknek is.

Legmelegebben ajánlom tehát katolikus iskoláink számára a Szent-István-Társulat által kibocsátott tankönyveket, annál is inkább, mivel e tankönyvek nagy választéka tekintettel van a különböző iskolák különböző igényeire is. Vannak így az osztott, mint az osztatlan iskolák számára iskolakönyvei s mindenik a katolikus tanügy elsőrangú íróinak közreműködésével készült.

Megjegyzem még, hogy felhívásomra a Szent-István-Társulat (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) legnagyobb készséggel kijelentette, hogy ismeret és céljából minden hozzáférhető iskolának szívesen küld mutatoul tiszteletpéldányt s e tankönyvek bevezetése esetén a lehetőséghez képest a szegény tanulókat ingyen iskolakönyvekkel látja el.

E magas rendelkezés életbeléptetése óta két esztendő telt el s e két esztendő alatt vállvetett erővel s a legmesszebbmenő anyagi áldozatokkal is azon iparkodott a Szent-István-Társulat, hogy magas jóakaróinak bizalmát és jóindulatát minél teljesebb mértékben kiérdemelje. Nemcsak újabb és egyre megfelelőbb tankönyveket hozott forgalomba, de épen ő minenciájának ama kijelentésére támaszkodva, hogy a szegény tanulók számára segítségtől sem zárkozik el: *több mint hetvenezer koronát tett ki azon adományainak összege, melyekkel a katolikus iskolákat segítette.*

Épen ezért a Társulat elnöke, Majláth György gróf bizalommal fordult s napokban újból ő minenciájához s tisztelettel kikérte abbéli szíves nyilatkozatát, vajjon a biboros herceprimás eddigi támogatására ezentúl is a régi mértékben számíthat-e a Társulat?

Ő minenciája, *Vaszary Kolos* herceprimás e fölkérésre 786—1911. számú leiratában a többi közt a következőképpen válaszolt:

Tisztelettel értesitem excellenciádat, hogy legkisebb okom sincs, hogy bizalmamat a Szent-István-Társulat működése iránt megváltoztassam: ép ezért semmi irányban sem változott meg az 1909. évi cirkuláréban kifejezett álláspontom a Szent-István-Társulat tankönyveire vonatkozólag.

Balatonfüreden, 1911. aug. 1.

Vaszary Kolos.

bibornok, herceprimás.

Szükségesnek tartottuk, hogy ő minenciájának e magas és jóindulatú elhatározását kartársainkkal is tudassuk.

A herceprimás úr ő minenciájának ismételtlen is kifejezett bizalma legszebb elismerése a Társulat őnzetlen s a katolikus tanügy érdekeit fölkaroló működésének! S ha e bizalom jeleit a Társulat hasonlóképpen tapasztalhatja maguknál a katolikus iskoláknál is: ez őrvendetes tény új erőt és kedvet fog belé önteni, hogy a tanügy érdekében folytatott hivatásnak még odaadóbban felelhessen meg.

HIREK.

Meghívó. Az **«Eötvös-alap»** (Országos Tanítói Segélyegyesület) **flyó évi augusztus hó 24-én, csütörtökön reggel 8 órakor tartja Budapesten, a régi Országháza termében (VIII. kerület, Főherceg Sándor-utca 8. sz.) Országos Osztóbizottsági s folytatólagosan 10 órakor rendes közgyűlését,** mely előbbire az Országos Osztóbizottság tagjait,* utóbbira jótékony intézményünk minden tagját tisztelettel meghívjuk. Az **Országos Osztóbizottsági gyűlés tárgyai:** 1. Az őszöndíjak és segélyek odaítélése. 2. Felvétel a budapesti és a kolozsvári Tanítók Házába. **A közgyűlés tárgyai:** 1. Elnöki megnyitó. 2. Bejelentések. 3. Az Országos Osztóbizottság határozatainak bemutatása. 4. Általános tisztújítás. (Választandó: egy elnök, két alelnök, egy titkár, egy másodtitkár, egy számtartó, egy ellenőr, a 3 tagból álló számvizsgáló-bizottság, a 60 tagból álló választmány, a 60 tagból álló Országos Osztóbizottság és a Tanítók Házai igazgató-tanácsának 10 tagja).** **Szavazni csak igazolvánnyal lehet!** 5. Indítványok. Budapesten, 1911. július 31-én. *Rákos István,* alelnök, *Székely Károly,* titkár.

* Az Országos Osztóbizottság tagjai: Az egyesület tisztviselői, a tiszteletbeli tagok, az egyesület alapító tagjai, esetleg ezek képviselői; a választmány tagjai; a Tanítók Házai igazgató-tanácsának tagjai, valamint a közgyűlés által az Országos Osztóbizottságba választott 60 tag.

Az alapítványt tett testületek, egyesületek és hatóságok képviselői az Országos Osztóbizottság gyűlésén, valamint a közgyűlésen tanácskozási és szavazati jogal bírnak. A 400 koronát kitevő alapítvány után egy képviselő küldhető. Az egy vagy több ezer koronás alapítványt tett egyesületek és testületek annyiszor két képviselőt küldhetnek, ahány 1000 koronát alapítványuk kitesz. A kiküldött képviselők megbízólevellel látandók el.

** Szavazási joggal bír az «Eötvös-alap»-nak minden évdiyas, örökös és részesjegyes tagja, ha az alapszabályokban előirt kötelezettségének megfelelt, amit a szavazatszedő-bizottság előtt tagsági igazolványával, illetőleg részesjeggyével igazol. Akik tagsági igazolványukat, vagy részesjeggyüket nem hozták magukkal, azok augusztus hó 23-án délután 4—8 óra között a *Ferenc József Tanítók Házában,* vagy augusztus 24-én reggel a közgyűlés helyiségében 8—10-ig vehetik át tagsági igazolványukat. Az alapító tagok képviselői megbízó leveleiket mutatják be.

A Kath. Tanügyi Tanács elnökségi ülése. Az országos Kath. Tanügyi Tanács elnökségének tagjai: *Ember Károly* v. elnök, dr. *Zelliger Vilmos* pénztáros, *Wohlmuth Ernő* elnöki titkár, *Györfly János* könyvtáros és *Bertalan Vince* levéltáros az elmúlt napokban értekezletet tartottak. Az elnöki jelentések és a folyó ügyek elintézése után elhatározta az elnökség, hogy a IV. kath. tanítói kongresszus azon határozatait, amelyek a fizetés és nyugdíjügyre vonatkoznak s feliratok felterjesztését kívánják a tanáctól a nagymélt. püspöki kar magas közvetítésével a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, már a tanév elején végre is hajta; evégből felkéri az egyes előadókat, hogy a felirathoz szükséges anyagot az elnökség rendelkezésére bocsátani sziveskedjenek. Kimondta az elnökség, hogy a Magyarországi Kath. Tanítóegyesületek Országos Szövetségének alapszabály tervezetét az összes hazai kath. tanítóegyesületeknek hozzászólás és véleményezés végett szétküldi és ezenül állandó érintkezést fog fenntartani a kath. tanítóegyesületekkel és körökkel, amelyeknek törzskönyvét immár sikerült összeállítania. Tervbe vette, hogy az idei katolikus nagygyűléssel egyidőben nemcsak Tanácsulást tart, hanem a Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságát is rendkívüli közgyűlésre összehívja, hogy ez által a kath. tanítók részvételét a kath. nagygyűlésen nagyobb mértékben elősegítse s ezzel a nevelés és oktatásügyi kérdések valamint az iskola és a tanítói érdekek iránt a nagy közvélemény érdeklődését az eddiginél jobban felelőssé.

A híres Eben-féle számgépről. (Körödynak a mult számban közölt cikkéhez.) Ez eset már előfordult. 16 éve egy kis füzetet nyújtottam be a Vác egyh. hatóságnak, hogy ajánlana számtani módszeremet. A válasz az volt: ha a tanítónak ily füzetre van szüksége, hogy megismerje e számgépet, hogy használhatná azt a gyermekek? Erre azt feleltem, hogy a bíráló Excellentiádat lelkiismeretlenül tévútra vezetted; kérek új bírálatot. Ez megtörtént s bold. em. Schusztér püspök (jó paedagogus volt!) annak alapján (az említett körlevelek 1898. évi 25.) melegen ajánlta, mert a tanulók azon a számolás alaposabb felfogásán kívül ritka élelműsre tehetnek szert. Hogy Vaszel úr tiszterre sem bírtá megtanulni használatát, arról nem tehet; de azért felelős, hogy (nem ismervén) diskreditálni igyekezett, holott jól tudta, hogy egy szavára bárhol és bármikor szívesen megjelenek módszerem ismertetése végett. *Eben dr., Nagykörösn.*

Festőművész tanító. A nagybányai festőiskolában a növendékek részére kitűzött 50 K első díjat *Király János* nyerte el egy akt tanulmányával. Megjegyezzük, hogy *Király János* tanító a vas megyei János-háza községben. A zsüri tagjai: *Ferency Károly*, *Réti István*, *Thorma János* festőművészek és *Makray* nagybányai polgármester voltak. *Király János* tanítót e kitüntetés buzdítsa a jövőben kitűzött célja, a művészet felé.

Helyreigazítás Lapunk 32. számában közöltük a ker. szoc. szakosztály vezetőségének névsorát. A választmányi tagok között *Jaczkó Pál*-nak, az Eperjes egyházmegyei Néptanítók Egyesülete elnökének a nevétsajtóhiba folytán *Laczkó*-nak közöltük. *Kelemen János* főtanító neve meg kimaradt a Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának névsorából.

Miniszteri elismerés. *Kovács János* soroksári római katolikus tanítót 4 év, 6 havi és 4 napi szolgálati

ideje után a jövő iskolaév kezdetétől a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyugdíjazta saját kérelmére. Ez alkalommal az iskolaszék meleg ünnepségben részesítette a buzgó, kötelességét lelkiismeretesen teljesítő tanítót, kit tanítói működése alatt úgy Pest vármegye, mint az egyházi főhatóság a magyarosítás terén szerzett érdemei elismerésül jutalomban részesített. Az iskolaszék a távozó tanítótól ünnepség keretében búcsuzott el, emléktárgyakat adva buzgó működése elismerésül szeretett tanítójának. A miniszter pedig a hú tanítónak kitüntető elismerését fejezte ki. Élvezze egészséghen a szeretve tisztelt tanító a jól megérdemelt nyugdíjat!

TÁJÉKOZTATÓ.

Az iskola jellege. (Cs. Á.) Azért, mert az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 25. §-ának rendelkezése szerint a politikai község fedezi az iskolának dologi szükségleteit, az iskola jellege róm. kath. s így helyi hatósága az iskolaszék; így tehát az 1907. évi 27. t.-c. értelmében ez kérelmezi a korpótlék fedezésére az államsegélyt és nem a politikai község. — **Hitközségi iskolaadó.** (R. A.) Az egységes alapon kivett hitközségi iskolai adót minden szülő egyformán megfizetni köteles; erre közigazgatási uton kötelezhető. Az adott esetben az illető azért fizet többet, mert több a jövedelme.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

D. J. A tanító kötelességeit a díjvel állapítja meg. Amiótt díjazást vesz fel, azt a kötelességet teljesíteni is tartozik. A törvény intézkedéseire helyezkedjen. Kérjen új javadalmi összeírást és akkor az úgy teljesen rendezhető. Az egyházi főhatóság hozzájárulásával. — **L. Gy.** 1. Kérelmezheti a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól. 2. A kérvényre 1 kor. bélyegyet ragaszt. 3. Csatolja a kinevezési és működési bizonyítványt és a díjlevelet. — **L. J.** Forduljon a kérdés eldöntése végett az illetékes hatósághoz. A föld haszonélvezete a tanítót illeti meg. — **«Pestalozzi.»** 1. A szabályzat kötelezi az iskolaszéket arra, hogy hetenkint egy tagjával meglátogattatja az iskolát. Ha a kijelölt tag ezt a kötelességet nem teljesíti, arra nem kényszeríthető. Az erkölcsi kényszer az, hogy ilyen esetben lemond és átengedje helyét buzgóbb tagnak. 2. Felelősséggel nem tartozik. 3. A tanítót illeti meg. 4. Nem használható. 5. Jelentse be. 6. Alkalmazkodjék az utasításhoz. 7. Nem igazolja. 8. Nem adható. — **Gy. M.** Kereskedő cégeket elvből nem ajánlunk. — **J. J.** Támogatni fogjuk. — **P. S.** 1. Igen, joggal kérheti; miért nem jelentkezett azonnal eskütételre? Ezt igazolja okmányszerűen. 2. Fizethet részletekben is, de ezt kérelmeznie kell. — **P. O.** 1. Az a jövedelem megilleti, amit a díjvel tartalmaz. 2. Tekintse a különbséget, az iskolaszék fizetésjavításnak. — **B. F.** A részletesebb értesítés alapján talán segíthetünk majd. — **H. R.** Az Orsz. Kath. tanítói segélyalap osztó bizottságának tagjait az egyházmegyék és a tanítóegyesületek küldik ki. A tagok a gyűlésen megjelenhetnek mint vendégek, de tanácskozási és szavazati joggal nem bírnak. Az árvaházi bizottságot, úgy tudjuk, hogy egy ilyen osztóbizottsági gyűlés küldte ki. Az országos gyűjtést az árvaház javára a miniszterium már régebben engedélyezte. Az engedély alapján a gyűjtés foganatosítása az alap elnökségének a joga.

Tartalom. *Ember Károly*: Tisztujtás az Eötvös-alapnál. — *Szabó János*: Masodik lépés. — *Mérő László*: Mentünk meg az Eötvös-alapot. — *Volánszky Győző*: Még egyszer az Eötvös-alapról. — *Jelesinkről*. Mihályfi Akos dr. ezüst-miséje — *Felhívás a hazai kath. tanítóegyesületekhez és körökhöz*. — *Szemle*. — *Irodalom, művészet*. — *Hírek*. — *Tájékoztató*. — *Szerkesztőség üzenetei*.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltnének, melyek-
nek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Reklamációkat csakis 8 napon belül veszünk
figyelembe. Későbbi pótlásokat példányonként 30 fillér beküldése ellenében teljesítünk.

Esztergomi érseki megye.

Verbói (Nyitra m.) kántortanítói állásra pályázat hir-
dettetik. Javadalma: kétszobás lakás a szükséges mellék-
épületekkel, kertiletmény 20 kor., alapfizetése a hit-
községtől 400 kor., italmérsi jog kártalanítása 40-20 kor.,
orgonáért 25-20 kor., verbói hitközségtől párbérváltság
240 kor., Sipkó fiókegyháztól 7 pozsonyi mérő rozs
pénzgyenértéke 54-94 kor., készpénzben 11-84 kor.,
4105/1600 kat. hold szántó és rét és 3970/1600 kat. hold
erdő haszonbérértéke 260-45 kor., stóla 41 kor., tűzifa
90 kor., templom ostyasütés 18 kor. Kérvények szept.
8-ig róm. kath. iskolaszékre küldendők, választás szept-
ember 12-én délelőtt, mikor a kántori próba is meg lesz
tartva. Az állás október 1-én elfoglalandó, mely időtől
fizetése is jár. Iskolaszék nevében: *Kubicsek Ferenc*
plébános. 725 1—1

A bátorkeszi kántortanítói állásra pályázatot hir-
dettük. Javadalmazása: 14 kat. hold szántóföld. Ennek
munkaváltsága (szántás, vetés, fogasolás, sima boronálás,
termésbehordás) 140 kor., malombavitel, rözsehordás,
trágyahordás, 400 □ öl kert, vagy 20 kor. kertváltság,
300 kéve rözse, 15-5 hektoliter buza, 3-75 hektoliter
rozs, 200 kor. a tandíjálány, alapítványból 40 kor.,
párber 44 kor., stóla 50 kor., esetleg ostyasütés 30 kor.,
három szoba, konyha, kamrából álló lakás, pince, istálló,
kocsiszin, magtár. Köteleességei: egy tanteremben tanítani,
ismétlősök oktatása, kántori teendők helyben és a filiáli-
sokban. Gymnasiumi előképzettség, gregorian énekben
jártasság kívánatos. Az *augusztus 28-án* megejtendő
választás alkalmával tartoznak a pályázók magukat kán-
tori próbának alávetni, saját költségükön. Az állás szept.
1-én elfoglalandó. Okmányolt kérvények a róm. kath.
iskolaszék címére Bátorkeszi (Esztergom m.) augusztus
27-ig beadandók. 735 1—1

A mártonfalvai róm. kath. iskolaszék pályázatot hir-
det egy férfitanítói állásra Javadalom: díjlevél szerint
1001-32 kor. Köteleessége: az osztatlan hat osztályú
iskola törvényszerinti vezetése, nagybőjtben heti 1—2
napon litánia végzése. Választás *aug. 23. d. e. 10 ó.*
Személyes megjelenés előny. Az állás szeptember 1-én
elfoglalandó. *Grancsics Mihály* plébános. Szentmihályúr
(Nyitra m.) 734 1—1

Vedrői (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állásra
aug. 28-ra pályázat hirdettetik. Javadalma: törvény-
szerű lakás kertiletménnyel s a javadalmi jegyzőkönyv
szerint 707 kor. tanítói és 641 kor. kántori jövedelem.
Kérvények a vedrői iskolaszékre címzendők. Személyes
megjelenés kívánatos. Magyar tót nyelv szükséges.
Martinkovits János plébános. 733 1—1

A hadaskürti plébániához tartozó *Feketenyék* (Pozsony
megye) leányegyház róm. kath. iskolaszéke, az ujonnan
szervezett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma:
900 kor. államsegély, 100 kor. az iskolafenntartótól,
lakás és kertiletmény természetben. Kérvények *aug.*
26-ig fenti plébániahivatalhoz küldendők. Az állás szept.
1-én elfoglalandó. 742 1—1

A tótmegyeri magyar tannyelvű róm. kath. nép-
iskolánál a most szervezett VI., VII. és VIII. tanítói

állásokra *aug. 28-ig* pályázat hirdettetik. Mindegyik
állással a községtől 100 kor., az államtól 900 kor. fizetés
és egyszobás lakás jár. Csak férfiak pályázhatnak.
A megválasztottak a kántori teendőkben segédkezni és
állásaikat szept. 1-én elfoglalni tartoznak. *Iskolaszék.*
760 1—1

Egri érseki megye.

Az örvényi (Heves m.) ujonnan szervezett róm. kath.
férfitanítói állásra *augusztus 29-ig* pályázat hirdettetik.
Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 kor. hitközségtől,
2 szoba, 1 konyha, kamra, pincéből álló lakás és kert
haszonélvezete. Köteleességei: az iskolaszék által reá-
bizandó mindennapi és ismétlőiskolások vallásérkölcös
nevelése, a püspöki tanterv szerinti tanítása, és a kántor-
nak szükség esetébeni helyettesítése. Az állomás szept.
15-ére elfoglalandó. Az iskolaszékhez intézett szabály-
szerűen felszerelt kérvényeket *Fábry Dezső* tiszafüredi
plébános, iskolaszéki elnökhöz kell küldeni. 746 1—1

Tard községben (Borsod m.) a róm. kath. elemi
iskolánál ujonnan szervezett harmadik rendes tanítói
állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalmazása:
az iskolai pénztárból 68 kor., 2 öl kemény hasabtia be-
szállítva 32 kor. értékben, összesen 100 kor., állam-
segélyből 900 kor. 1/4 hold kert. Lakás: két szoba,
konyha, kamra, előszoba, mellékhelyiség, fűskamra.
Köteleessége az iskolaszék által kijelölt osztályban taní-
tani. Kellően felszerelt kérvények *szeptember 3-ig dr.*
Kovácsóczy Kornél lelkész, iskolaszéki elnökhöz küldendők.
738 1—1

Eperjesi görög kath. egyházmegye.

Felsővízközi (Szvidnik, Sáros m. járási székhely) gör.
kath. elemi iskolánál másodtanítói állásra pályázat hir-
dettetik. Csak nőtlen tanítók pályázhatnak. Ruthén nyelv
ismerete, kántorságban és zenében jártasság kívánatos.
Fizetés: 1000 kor., (900 államsegély), egy szoba az
iskolaépületben. Mellékjövedelemre is számíthat. Kér-
vények *aug. 28-ig* iskolaszékhez címezve *Polivka János*
iskolaszéki jegyzőhöz küldendők. 726 1—1

Győri püspöki megye.

A környei (Komárom m.) róm. kath. népiskolánál
szervezett negyedik tanítói állásra pályázatot hirdettük.
Alapfizetés évi 1000 kor., lakás, egy butorozott szoba,
fűtésre 15 mm. kőszén, kertiletmény 40 kor. Köteles-
sége: az iskolaszék által reábízott osztályok növendékeit
tanítani, nevelni, minden osztályban az énektanítást
vállalni — ezen munkája alatt tanító társai helyettesítik
őt — és a kántorságban segédkezni. Ha ifjúsági énekkart
szervez és vezet, azért különdíjazásban részesül. A zenei
képzettséget kérjük igazolni, ami a választásnál előnyt
biztosít. Pályázati határidő *augusztus 27*, az állást pedig
szeptember 4-én kell elfoglalni. *Sumbzky Antal* iskola-
széki elnök, *Kisfaludy Mihály* iskolaszéki jegyző.
673 2—2

A felsőlászlói (Sopron m.) ujonnan szervezett második
tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelem: 900 kor.

államsegély, 100 kor. hitközségtől, 20 kor. kertilletmény, két szoba, konyha, kamra lakásul. Kötelesség: a felsőbb osztályok önálló tanítása, ismételőoktatás felváltva, kántoriakban segédkezés, egyházmegyei szabályzatok betartása. Határidő szept. 5. Az állást okt. 1-én kell elfoglalni. *Császár Gyula* iskolaszéki elnök. 736 1—1

Kassai egyházmegye.

A **sirokai** (Sáros m.) róm. kath. iskolánál szervezett II-ik tanítói állásra pályázat hirdettek. Évi javadalma: reménybeli állami kiegészítéssel egyetemben 1000 kor. és szabad lakás. Csakis okl. tanítónők pályázhatnak. A pályázni óhajtok költői felszerelt folyamodványukat legkésőbb aug. 27-ig nyújthatják be a sirokai plébániahivatal címére. Személyes megjelenés nem szükséges. 720 1—1

Az **ináncsi** róm. kath. iskolaszék a tanítónői állásra rendes illetményel *f. hó 20-ig* pályázatot hirdet. *Albrecht István*, iskolaszéki elnök. 752 1—1

Alsóméra (Abauj-Torna m.) róm. kath. leányegyház tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1000 kor., melyből 600 kor. államsegély. Lakás természetben. Pályázatok róm. kath. lelkészi hivatalhoz Encsre küldendők aug. 22-ig. 755 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **berettyóújfalui** róm. kath. elemi iskolánál újonnan szervezett tanítónői állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 100 kor. hitközségtől, 900 kor. államsegély, 20 kor. kertilletmény, két kis szobából álló lakás. Költői felszerelt pályázatok *augusztus 25-ig* alulírt iskolaszéki elnökséghez intézendők. Megválasztott állását szeptember 1-én elfoglalni köteles. Berettyóújfalui, róm. kath. iskolaszéki elnökség. 721 1—1

Az **érkeserői** (Bihar m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 17 hold 650 □ öl szántó és rét haszonélvezete, készpénz 840 korona 68 fillér, szabad lakás és kert, stóla a hivatól. Pályázók felszerelt kérvényeiket Szőke János róm. kath. plébános címére Erőmihályfalvára küldjék, személyes megjelenés elengedhetetlen. Kérvények *aug. 30-ig* fogadhatók el, mely napon a választás is megejtetik. *Szőke János*, lelkész. 764 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A «Népnevelő» 33-ik számban megjelent pályázat hirdetés az **alsóbodoki** (Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állásra, melyre a személyes megjelenés kívánatik, úgy értelmezendő: hogy a személyesen megjelent pályázók sem utiköltséget, sem napidíjat, sem egyéb költségeiket megtérítését nem követelhetik az iskolaszéktől vagy annak elnökétől. *Karsay Imre*, r. kath. plébános, iskolaszéki elnök. 756 1—1

A «Népnevelő» 13-ik számában közzétett **alsóbodoki** tanítói állásra szóló pályázati hirdetésben sajtóhiba folytán «51 méter rozs megváltva 50 kor.» — így olvasandó: 51 méter rozs megváltva 100 kor. —1

Pannonhalmi főapátság.

A **kájári** (Győr m.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: négy szoba, konyha, két kamra, istálló, pajta, házikert, 14 kat. hold 899 □ öl legelő, a szántóföld $\frac{2}{3}$ részének megmunkálása, tandíjkárpótlás, stóla, párpenz, a zsellérek munkaváltsága, 18 köbméter fa, melyből 16 köbmétert hazahozhatnak, minden házaspartól 21 liter rozs, 15 kor. kertpótlék, a legújabb javadalmi jegyzőkönyv szerint összes javadalma: 2106-30 kor. Kötelessége; a mindennapos és ismétlős fiúgyermek tanítása, az összes kántori teendők végzése és a harangozásról való gondoskodás. Választás *aug.*

27-én, amikor a kántorságból próba is lesz. A felszerelt kérvények *Kemény Fülöp* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás szept. 3-án elfoglalandó. 676 2—2

Ravazdi róm. kath. népiskolánál két osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmuk: 1000—1006 kor., melyből 500, illetve 100 koronát a hitközség, 500, illetve 900 koronát az állam ad, kertilletmény 20—20 kor. Lakás egy-egy butorozott szoba (ágyneműn kívül.) Az ismétlősök egy csoportját oktatják, szükség esetén a kántori teendőkben segédkeznek. Díjlevélben bővebben. Költői felszerelt kérvények *aug. 31-ig Barna Athanáz* plébánoshoz küldendők Ravazdra. (Győr m.) 753 1—2

Pécsi egyházmegye.

A **tolnai** (Tolna m.) róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett tanítónői állásra pályázat hirdettek. Jövedelme a hitközségi pénztárból 940 kor., 40 kor. lapenz és 300 kor. lakbér. Az állampénztárból fizetékieskiegészítés címén 60 kor. és az esetleges korpótlék. A tanítónő kötelessége egy, az iskolaszék által meghatározott osztályt vezetni, a reábizott növendéket vallásos és hazafias irányban nevelni s az ismétlő iskolásokat a reá eső sorrendben oktatni. Köteles a pécsyegyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Kérvények *augusztus 26-ig* nyújthatók be az iskolaszéki elnöknél. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Fekete Agoston* prépost-plébános, iskolaszéki elnök. 739 1—1

A **paksi** róm. kath. fiúiskolának I. sorsz. állására *aug. 25-ig* pályázat nyitattik. Javadalom: 1. készpénz 950 kor., 2. 1309 □ öl föld, most szőlő 150 kor., 3. kettő méteröl puha hasábfá 40 kor., 4. természetbeni lakás 300 kor., 5. Irodai általány 6 kor., 6. gyűlési fuvar és napidíj 10 kor., összesen 1456 kor. Kötelesség díjlevél szerinti. Orgonálási képesség igazolandó. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Ha ezen állásra helybeli tanító választatnék, az előléptetéssel megüresedő bármelyik állás is azonnal betöltetik azon pályázók közül, kik kérvényükben kijelentik, hogy erre is pályáznak. Tájékozással szolgáljon, hogy az V. és VI. sorsz. állás javadalma 1186 kor. és díjtalan kántori teendőkkel is kapcsolatos. *Iskolaszéki elnökség*. 732 1—1

A **pálfi** (Tolna m.) róm. kath. hitközség iskolaszéke újonnan szervezett II. sorsz. tanítói állására pályázatot hirdet. Javadalom: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. az államtól; két szobából, konyhából, éléskamrából és pincéből álló lakás, megfelelő kert. Kötelessége: a kijelölt osztályokban nevelni tanítani, a gyermekeket úgy vasárnap, mint hétköznap templomba vezetni és ott rájuk felügyelni, a körmenetekben ugyanezt megtenni, a hittant kizűzött órákban emléztetni, a hittanórára a plébános akadályoztatása esetén is megtartani, kellőszámú egyházi énekeket a gyermekekkel elsajátíttatni, a kántort komoly akadályoztatása esetében díjtalanul, de stólaris jövedelemmel járó funkciókért a stólaris jövedelem ellenében helyettesíteni, a pécsyegyházmegyei kath. tanítóegyesületbe rendes tagul belépni. Pályázati határidő *augusztus 27.* Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A kérvények a plébániai hivatalhoz Pálfa (Tolna megye) intézendők. *Szánthó Ignác*, isksz. elnök. 747 1—1

Bár (Baranya m. Mohács mellett) róm. kath. iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: rendes lakáson és kerten kívül az új javadalmi jegyzőkönyv szerint 176 korona államsegéllyel kiegészített 1000 korona. A kántori fizetésjavítás 100 korona, a földmunkaváltság 100 korona. A földeket és réteket a tanító maga műveli. Tannyelv: magyar, de a német nyelv tudása is okvetlenül megkívánatik. Személyes megjelenés kántori próba miatt augusztus 30-ig bezárólag megkívánatik; az utiköltség nem lesz megtérítve. A megválasztott köteles a «Pécsyegyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesület»-be, mint rendes tag belépni. Az állás a megerősítés után azonnal elfoglalandó.

A felszerelt küldendők. 676 2—2

szálytanítói —1000 kor., 500, illetve 20—20 kor. (kivül.) Az esetben a bővebben. *Athanáz* 753 1—2

népiskolánál tétetik. Jövekor. lapézn eskjegésztés anítónó között osztályt és hazafias reá eső sorryei tanító 26-ig nyujtember 1-én nos, iskola- 739 1—1

sz. állására 1. készpénz or., 3. kettő etbeni lakás ési fuvar és éség díjlevél 2-ig szept. 1-én rálászatnék, is azonnal nyükben ki- szolgáljon, 186 kor, és *Iskolaszéki* 732 1—1

iskolaszéke pályázatot 900 kor. az ból és pin- : a kijelö- nekeket úgy etni és ott megtenni, a órárt a plé- kellőszámú i, a kántort de stoláris telem elle- ath. tanítói ti határidő lyázhatnak. kérvények a intézendők. 747 1—1

th. iskola- pályázatot kívül az új amsegéllyel javítás 100 öldeket és a gygar, de a atatik. Sze- sztus 30-ig lesz meg- házmegeyi es tag be- foglalandó.

Szabályszerűen felszerelt kérvények *augusztus 30-ig* bezárólag a bári plébániahivatalhoz küldendők. 765 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Kántorságban jártas tanító, esetleg nyugdíjazott kántortanító mint helyettes egy évre alkalmazást nyerhet. Megkeresések *Gaál István* tanítóhoz küldendők Gömör-péterfalvára, posta Ajnácskő. 685 2—2

A szögligeti róm. kath. iskolaszék ujonnan szervezett nótanítói állásra *augusztus 29-re* pályázatot hirdet. Jövedelme: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. államsegély, 150 kor. lakbér. Kötelessége a kijelölt osztályok tanterv szerinti vezetése, ismétlő tankötelesek tanítása és kézimunkatanítás. Személyes megjelenés kívánatik. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények *Kovács Ágoston* plébános, iskolaszéki elnök címére (Szögliget, Abauj-Torna m.) küldendők. 723 1—1

A szádudvarnoki róm. kath. iskolánál *aug. 27-ére* pályázat hirdetetik. Jövedelme a törvényileg biztosított 1000 kor. részint készpénz, részint föld, rét és más cimeken. Kérvények *aug. 27-ig Mohlen Károly* iskolaszéki elnökhöz Torna betérjesszandók. A megválasztott köteles az ismétlőiskolát vezetni és litániákon orgonálni. 734 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Sáregresi (Fejér m.) róm. kath. iskolához a II. tanítói (tanítónői) állásra pályázatot hirdetek. Pályázati határidő *augusztus 24.* Javadalmazása: államsegély 900 kor., iskolapénztárból 100 kor., egy egyszobás lakás konyhával, 40 kor. lakbérpótlék és 20 kor. kertválság. Fizetése szeptember 1-től folyósítatik. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokat tanítani. Kérvények alulirothoz nyujtandók be. *Schmall György*, h. plébános Vajta. 737 1—1

A nagyperkátai (Fehér m.) róm. kath. iskolaszék a IV.ik osztálytanítói és segédkantori állásra *folyó hó 26-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: 1. 1000 kor. havi előleges részletekben, 2. lakása egy butorozott szoba, 3 1/4 holdnyi kert ellenértékül egy öl kemény tűzifa felvágva, fűtésre, 4. a kántori teendőkben való segédkezéért a kántortanítótól havonként 20 koronáért élelmezést nyer, ami tekintettel a drágaságra valószínű, hogy módosítást fog szenvedni. Kötelessége: a püspöki kar által kiadott tanterv szerint tanítani, valláserkölcsösen nevelni, ugy a mindennapi mint ismétlőtanköteleseket ünnep s vasárnap annak idején hétköznapokon is szentmise alatt orgonálni s az éneket vezetni, vasár- és ünnepnapokon a kántori teendőket felváltva s a 10 éven aluli gyermekek temetését végezni, a búcsuzató készítés a kántor kötelessége. A kántoriakban való jártasság miatt személyes bemutatkozás előnyül szolgálhat. Az állás szept. 10-én elfoglalandó. *Kéri Ferenc* iskolaszéki elnök, plébános. 731 1—1

A hatvanpusztai róm. kath. elemi népiskolai tanítóállásra Szávozod Emil nagybirtokos iskolafenntartó pályázatot hirdet. Javadalma: évi 1000 korona havonkénti előleges részletekben, törvényes korpótlék, lakás, mellék-helyiségek, 600 □öl kert, lakásának tüzelővel való ellátása. Kötelessége: az osztatlan népiskola vezetése, oktatása az összes tárgyakban, általános ismétlőiskolások tanítása, belépés a tanítói nyugdíjintézetbe, fejmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe. Pályázati határidő *aug. 27.* Fiatal nős tanítók pályázhatnak. Kérvények nagyságos Szávozod Emil iskolafenntartóhoz intézendők és *Székely Gyula* iskolaszéki elnökhöz küldendők Kálozra. 729 1—1

Szepesi püspöki megye.

Liptómaluzsinai róm. kath. kántortanítói állomás betöltendő. Javadalmazás: folyamattani államsegéllyel 1000 kor. készpénzben, kényelmes lakás, tannyelv tót-magyar. Határnap *augusztus 31.* Kellőleg felszerelt, maluzsinai iskoleszékre címzett kérvények fenti határnapig *Teschler Béla* plébános, ker. tanfelügyelő úrhoz Liptó-ujvárra küldendők. 718 1—1

Svábfalva róm. kath. kántortanítói állás betöltendő. Javadalmazása: készpénzben 750 kor., természetben 250 kor., összesen 1000 kor. Részletezve a díjlevélben. Rendes lakás, mellette gyümölcs és zöldséggert, azonkívül még a fűtőfaanyagról is van gondoskodva. A kérvények *augusztus 27-ig* ft. *Csurják Lajos* esperes-plébános tanfelügyelő úrhoz Szepesvéghelyre küldendők. 724 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A felsőkéthelyi anyaközségben ujonnan szervezett róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: 100 kor. a hitközségtől, 900 kor. államsegély, 20 kor. kertilletmény. Kötelességei a díjlevélben foglaltatnak. Pályázhatnak okleveles tanítók, esetleg tanítónők is. Választás *aug. 27-én* d. u. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények a felsőkéthelyi (Vas m., felsőőri járás) plébániahivatalhoz küldendők. 706 2—2

Váci egyházmegye.

Valkói (Pest m.) róm. kath. elemi népiskolánál az ujonnan szervezett tanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetése: államsegélyből 900 kor., egyházközségtől 100 kor., 200 kor. lakásbér és 20 kor. kertilletmény. Határidő a kérvények beadására *szeptember 1. Róm. kath. iskolaszék.* 741 1—2

A csécei (Mógrád m.) kántortanító választás és kántorpróba *aug. 29-én d. e. 9 órakor* lesz megtartva. Állás azonnal elfoglalandó. 743 1—1

Kunszentmiklósi róm. kath. iskolánál tanítói állásra pályázat hirdetetik. Szükséges kántorsághoz érteni, hogy szükből helyetteskedhessék. Javadalma: természetbeni lakás, 1000 kor. fizetés, 20 kor. kertilletmény. Tanítónők is pályázhatnak. Határidő *szept. 1. Viz Zoltán* iskolaszéki elnök. 748 1—2

Lőrinci (Hatvan mellett) Hegyemegi róm. kath. pusztai iskolánál a tanítói állásra pályázat hirdetetik. Pályázhatnak okleveles róm. kath. tanítónők, akik a német nyelvben és a zongorázásban járatosak s ha az ottani föld-birtokos két kis gyermekének oktatását is elvállalják, ezért teljes ellátásban részesülnek. Javadalom 1000 kor. fizetés. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Folyamodványok *Dr. Tóth Béla* plébános címére *aug. 26-ig* nyujtandók be. 729 1—1

Soroksári róm. kath. iskolaszék a nyugdíjazás folytán üresedésre jött II. rendszeres tanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalma 1120 kor., melyből 880 koronát az iskolafenntartó pol. község, 240 koronát államsegély fedez, lakbér fejében a törvényesen megállapított 360 koronát az iskolafenntartó pol. község fizeti. Ezen állásra csak oly tanítónők pályázhatnak, kik az orgonálásban és énekekben szakavatottak. A megválasztott köteles az iskolaszék által bármikor rábizandó, bármely osztályt vezetni, a leányismétlősöket ingyen tanítani, a növendékeket a templomba vezetni s ott rájuk felügyelni, a kézimunkát a kijelölendő osztályokban tanítani, az országos, nemkülönb az egyházi tanügyi rendeleteknek magát alávetni, az egyházmegyei tanítóegyesületbe belépni Németül is tudók előnyben részesülnek. Oklevéllel, szolgálati és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket *aug. 30.* déli 12 óráig lehet benyujtani alul-irothoz. Az állás az egyházmegyei Főhatóság jóváha-

gyása után, rögtön elfoglalandó. *Schláger Árpád* isksz. elnök, ker. tanf. 703 1—1

A **váci** róm. kath. iskolaszék *szept. 1-ével* megnyitandó polgári fiúiskola I. számú tanítói állására 2000 kor. fizetés és 520 kor. lakbérrel pályázatot hirdet. Pályázhat bármely szakra képesített polgári iskolai tanító, ki az első évben az összes tárgyakat tanítja. Ha a megválasztott esetleg az igazgatói teendőket is végzi, azért külön díjazásban egyelőre nem részesül. Pályázati határidő *aug. 25.* Kellően felszerelt kérvények az iskolaszékre címelve küldendők be. *Schmidt János* praelatus, iskolaszéki elnök. *Vörös Ferenc*, iskolaszéki jegyző. 754 1—1

A **péceli** róm. kath. elemi iskola tanítónői állására pályázat hirdettek. Fizetése: 100 kor. iskolapénztárból, 900 kor. államsegélyből. Lakbér 200 kor. Kötelessége a rábizandó osztályt s a női kézimunkát tanítani. *Aug. 30-án* tartandó választásra kellően felszerelt kérvények *aug. 25-ig* az iskolaszékhez küldendők. 757 1—1

A **dunaharaszti** (Pest m.) róm. kath. fiúiskolánál harmadik tanítói állást szerveztünk, melyre *augusztus 31-ig* pályázatot hirdetünk. Javadalmazása: a községtől 100 korona, államsegély 900 korona; lakás vagy természetben vagy a törvényben előírt lakbér. Kötelessége: az iskolaszék által számára kijelölt osztályok vezetése; az ismétlő iskolák tanítása kartársaival felváltva. A pályázatokat *Vaver József* iskolaszéki egyházi elnökhöz kell beküldeni. 768 1—2

Veszprémi egyházmegye.

A **devecseri** plébániához tartozó **pusztamiskei** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme: kétszobás lakás, konyha, kamara, istálló, házikerttel. $7\frac{1}{2}$ magyar hold szántóföld, (hitközség munkálja) 20 mérő rozs, tűzifa fejében 54 kor., államsegély 658 kor., tandíjpótló államsegély 25 kor. Egyéb jövedelmeit és jogait a díjlevél részletezi. Összes jövedelem: 1020 kor. Kötelessége: mindennapi és ismétlős tanulók oktatása, (átlag 55 tanuló) filiális kántori teendők végzése. Tartozik a «Gondviselés» című nyugdíj intézetbe beiratkozni és állását azonnal elfoglalni. Tannyelv magyar. Személyes megjelenés feltétlenül szükséges. Pályázati határidő és választás *szept. 3.* *Derdák Lorinc* plébános, Devecser. 771 1—1

A **kerkaszentmiklósi** (Zala m.) róm. kath. iskolaszék az újonnan szervezett 3-ik tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: iskola pénztárból 100 kor., államsegélyből, mely kérvényezés alatt, 900 kor., ennek fedezetéről kiutalásig az iskolaszék gondoskodik. 20 kor. kertilletmény, egy szobás lakás legszükségesebb butorizzattal. Csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak, kik a kántoriakban némileg segédkezhetnek. Ajánlatos a személyes megjelenés. Kérvények bezárólag *szept. 2-ig*, alulírt címére küldendők. Választás *szept. 3-án* d. e. 11 órakor. Az állás *szept. 8-ig* elfoglalandó. *Gaál István* pléb. iskolaszéki elnök. 767 1—1

A **szentbékállai** róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus hó 30.* délelőtt 9 órára pályázat hirdettek. Megállapított összes javadalmazás: 1188 kor. 06 fill. Szántóföld és rét évi nyolcszázakoronáért egyházhathatósági jóváhagyással bérbeadva, miért is megválasztott ezeken nem gazdálkodhatik. Kérvények *augusztus hó 28-ig* Kéri Gyula iskolaszéki egyházi elnökhöz Szentbékállai, posta Köveskál (Zala vm.) küldendők. Személyes megjelenés kívánatos. Költségek meg nem térítetnek. 762 1—1

A **vonyarvashegyi** róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: egy butorított szobából álló lakás, 900 kor. az állam, 100 kor. a községi pénztárból, havi előleges részletekben, kertpótlék címén egy öl felvágott tűzifa és szoba tisztogatás. Kötelessége a három alsó osztály vezetésén kívül az ismétlő tanköteleseket heti három órán át tanítani, a kántori teendőkben díjtalanul segédkezni. Jó eredmény

esetén kilátása lehet a pár év múlva nyugdíjba lépő főtanító helyére pályázhatni. Pályázók felszerelt kérvényüket *aug. 30-ig* alulírott iskolaszéki elnök címére Keszthelyre küldjék. *Választás 31-én* lesz, amikor személyes megjelenés kívántatik. Az állás *szept. 4-én* elfoglalandó el. A község közvetlen a Balaton mellett van, posta és vasut állomással. *Dr. Dunst Ferenc* apát-plébános, iskolaszéki elnök. 745 1—1

A **vöröstói** (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 31. délelőtt 10 órára* pályázat hirdettek. Javadalmazás: két szobás lakás melléképületekkel és 1000 korona (államsegéllyel együtt), melyből 725 kor. készpénz, a többi földjövedelem, lélekgabona és fajárandóság. A megválasztott még 250 kor. mellékjövedelemre számíthat. Tannyelv magyar, az istenitisztelek nyelve német. Pályázati kérvények *augusztus 30-ig* a vöröstói plébániahivatalhoz küldendők. Posta Nagyvásony. Az állás *szeptember 1-én* elfoglalandó. Személyes megjelenés kívántatik. *Dr. Gyöngyösi Lajos* plébános. 730 1—1

Juta (Kaposvár mellett) osztálytanítói állomásra *aug. 27-ig* pályázatot hirdet. Javadalmazás: községi pénztárból 600, államsegélyből 400 kor., egyszobás butorított lakás, fűtés, világítás, tisztogatás. Az I. és II. osztályt vezeti, kántori és zenei jártasság valamint a személyes bemutatkozás előnyt ad. Az egyházm. «Gondviselés» alap tagjának be kell lépnie. Okmányok csak egyszerű másolatban *Hajós Gábor* plébánoshoz Hetes (Somogy) küldendők, de vissza nem várhatók. 719 1—1

Szolnokra segédkántort keresek. Évi fizetés 450 kor., a vári jövedelem segéd társával közös, teljes ellátás mosás, ágyneműn kívül. Csak feltétlen jó hangú a kántorságban jártas pályázhat. Az állás *szept. 6-án* elfoglalandó. *Medgyesy Géza* főkántor. 766 1—1

Nagykőrösrre róm. kath. okleveles, kántorságban teljesen jártas segéd tanítót keresek. Fizetése havi 50 korona, ágyneműn kívül lakás, fűtés, világítás. Állás *szept. 15-én* elfoglalandó. *Uhrsch Béla*, kántortanító. 761 1—2

Nevelőnő kerestetik 6 éves fiú mellé, ki őt az első elemire fogja tanítani. Fizetés megállapodás szerint. Oklevéllel bíró pályázók megkeresésüket *Lipter Ernő* uradalmi intézőhöz Alsószilágy u. p. Acsád, Vas megye. 758 1—2

Ároktőre (Borsod m.) Bizonytalan időre orgonálni tudó rk. segéd tanító alkalmaztatik. Fizetése havi 30 kor., külön szoba fűtéssel, ágyneműn, mosáson, világításon kívül ellátás. Az állás *szept. 15-én* elfoglalandó. *Polgáry* tanító. 749 1—1

Ki segítene álláshoz 8 évi gyakorlással bíró tanítónót? Címe: Nagyvárad, Csillagváros, X. sz. áll. ovoda. *K. Anna* tanítónő. 750 1—1

Tanító kerestetik *szept. 15.* belépéssel II. és IV. elemi magántanulók mellé. Fizetése havonként 60 kor., külön szoba és teljes ellátás. *Básthy Ignác* földbirtokosnál Heves. 751 1—2

Tanítók figyelmébe. Alulírott kérem magyar helyen működő kartársaimat, sziveskedjenek értesíteni, ha vidékükön akadna német szót tanulni vágyó magyar leány, akiket hajlandó vagyok mérsékelt díjazás mellett elfogadni. Némethidegkút (Vas m.) *Perényi Oszkár* tanító. 740 1—1

32 éves, nős, róm. kath. kántortanító, jó oklevéllel, jeles bizonyítványokkal, kitünő orgonista, középerős, kellemes bariton hanggal, kántortanítói állást keres, hol legalább 600 kor. államsegély van, esetleg a teljes fizetés készpénzben. Tanítónak is elmenne oda, hol lakást természetben kap. Cím: Kántortanító, Kisterenye, poste restante. 598 4—5

ugdíjba lépő
szerelt kérvé-
nlők címére
amikor sze-
pt. 4-én fog-
mellett van,
Ferenc apát-
745 1-1

kántortanítói
vázat hirdet-
léképületekkel
ből 725 kor.
na és fajáran-
kjövedelemre
telet nyelve
g a vöröstói
Nagyvásony,
melyes meg-
bános.

730 1-1

omásra aug-
égi pénztár-
s butorozott
s II. osztályt
a személyes
viselés» alap
erü másolat-
gy) külden-
719 1-1

és 450 kor.,
látás mosás,
ántárságban
ifoglaladó.
766 1-1

ságban tel-
50 korona,
szept. 15-én
761 1-2

öt az első
lás szerint.
ipter Ernő
Vas megye.
758 1-2

orgonálni
avi 30 kor.,
világításon
ó. Polgár-
749 1-1

tanítónőt?
ll. ovoda.
750 1-1

s IV. elemi
kor., külön
birtokosnál
751 1-2

yar helyen
i, ha vidé-
yar leány-
ellett elő-
kár tanító.
740 1-1

oklevéllel,
középerős,
keres, hóf-
eljes fize-
mol lakást
nye, poste
598 4-5

Nevelőnő kerestetik két elemista leány gyermekemhez. Megkívánatik, hogy gyermekekkel állandóan foglal-kozzék, németül társalogjon, szerény és házias legyen. Fizetési feltételeiket és bizonyítvány másolataikat küldjék alábbi címre: *Dobák Zsigmond* urad. intéző. Parnó, (Zemplén m.) 682 2-2

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Többeknek. Lapunkat csakis azon kath. iskolák kap-hatják meg ingyen, melyek az egyházmegyei főtanf-elügyelőség által beküldött jegyzékben szerepelnek, vagy akik pótlólag a főtanfügyelőség útján hozzánk fordulnak.

K. I. A lapzárta *mindig péntek délben van.* Azontúl érkező pályázati hirdetések csak a következő számban közölhetők.

L. J. *Pályázati hirdetést csakis a pénz előzetes be-küldése esetén közlünk.* Kérjük az összeg szives be kül-dését a kiadóhivatal címére.

F. K. A «Népnevelő» küldését azért szüntettük meg, mert nem előfizető. Ingyen pedig csak azon iskoláknak küldjük, melyeket a főtanfügyelőség nálunk bejelent.

O. M. A «Népnevelő»-t névre csakis előfizetés esetén küldhetjük. Előfizetési ára félévre 4 korona. Egész évre 8 kor. Negyedévre vagy hónapokra nem lehet előfizetni.

B. J. *Pályázati hirdetések, valamint a díjak mindig a kiadóhivatal címére küldendők. Hibás címzésből eredő késésekért nem vállalunk felelősséget.*

Érdeklődő. A magas püspöki kar mult évi november 17-én tartott tanácskozmányából kifolyólag az összes püspökök egyházmegyéjükre akként rendelkeztek, hogy a tanítói pályázatoknak a «Népnevelő»-ben közzététele kö-telező s csakis azon tanítók megválasztása nyerhet egy-házhatósági megerősítést, amelyeknek pályázati kihirde-tése a «Népnevelő» illető számával igazolttatik.

Hirdető. Csakis pályázati hirdetést közlünk szavanként 6 fillérért. Más hirdetés megállapodás szerint.

Stampay ének- és imakönyve
bővíve is félévnyezanban 30 fill., egésznyezanban 50 fill. Tízre egy ingyen, bővített kotta is egyszer ingyen. Kapható bőr-, bársony- és selyem-kötésekben is 3-5 koronás árakban. KÖBÖLKUTON, Esztergomnyegyében. 727 1-10

ORGONAÉPÍTÉSI MUINTÉZET
RIEGER OTTÓ
házánk legnagyobb orgonájának (a királyi orgonájának a koroná-zási templomban) alkotója, vil-lamos gépekkel berendezett cs. és királyi udvari orgonagyára Budapest, VII., Garay-utca 48. Cs. és királyi udvari szállító. A párisi, bécsi, stb. kiállításo-kon kintette. Kedvező fizetési feltételek mellett pneumatikai nemeshanga orgonákat szállít. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat lelkiismeretes pontossággal teljesít. Tervezeteket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld. 64 2-52

Gyerkcs Mihály székelyudvarhelyi igazg.-tanító
Tananyagbeosztási nyomtatóny
füzeteit elárusítás és további kiadás végett cégünk át-vette s így ezen közkedvelt és bármilyen osztálybeosz-tás részére állandóan kapható, órarend űrlapokkal is ellátott füzetek már mostantól nem a szerzo, hanem
439 3-4
Stief Jenő és társa könyvkiadó
Kolozsvár címén rendelendők meg.

ÁLLANDÓ MŰKIÁLLÍTÁS.

A Szent-István-Társulat műkereskedésében beszerezhetők az elsőrangú hazai és külföldi művészek vallásos tárgyú eredeti festményei és azok reprodukciói jutányos áron és kényelmes havi részletfizetés mellett.
Tessék képesjegyzéket kérni.

Irás, olvasás és bibliai szaktanításhoz
... szolgáló szemléltető táblák. ...

Földrajzi, történelmi, természetrajzi, természettani és számtani szaktanítás-
..... hoz szolgáló tanszerek.

Földgömbök, megyei fali-térképek,
iskolai feszületek kaphatók és meg-
..... rendelhetők a
Szent-István-Társulat
■ ■ könyvkiadóhivatalában. ■ ■

Első magyar vill. erőre berend. hangszergyár.

Stowasser János

császári és kir. udvari szállító,

a m. kir. operaházi tagok, budapesti színházak, zeneakadémia, zenedék, az összes fővárosi iskolák stb. szállítója, a hangfokozó gerenda és a javított Rákóczi-tárogató feltalálója.

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Gyár: II., Öntőház-utca 3. sz.

Magyarország legnagyobb vonós

és fuvós hangszergyára.

Ajánlja mindenemű saját gyárában készült hangszereit, ugyiszintén hurokát és hangszert-alkatrészeket; hegedűk vonóval 8 koronától.

Hangfokozógerenda, mely által bármely hegedű, gordonka, beillesztése után sokkal jobb, erősebb hangot nyer (biztos siker!). 283-11.

Tárogatók 70 koronától.

Harmoniumok 90 koronától.

Pedál-harmoniumok legolcsóbb gyári árban.

Tanerőknek kedvezmény!

Javítások a legművészebb kivitelben. — Árjegyzék kívánatra ingyen bérmentve.

Elismert elsőrangú műremek csak a Zimmermann-féle harmoniumok!

Az előkelő valódi Zimmermann-féle

HARMONIUMOK

legelőnyösebben beszerezhetők közvetlen a monarchia vezér-képviselőitől:

HÖRL NÁNDOR
Pozsony, Ferenciek-tere 4.

Főtiszt. papság és tanároknak kényelmes részletfizetés.

Harmonium-katalogus ingyen!

Üzletek: Lipcse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga és London.

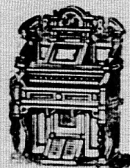

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep).

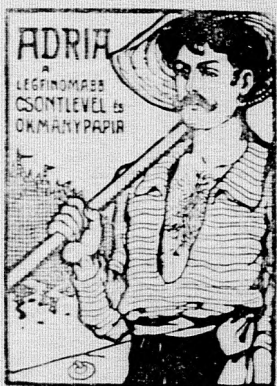
Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-mérettel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák.

Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig.

Tanerőknek s lelkészeknek különösen szárazlekedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

RIGLER JÓZSEF EDE

□ PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG □

BUDAPEST
VI, RÓZSA-UTCA 55.

Chromolitografiai műintézet és könyvnyomda készít: részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben. □

Vonalzó-intézet és üzleti könyvek gyárában kitűnő anyagból laposan nyiló üzleti könyvek, másoló- és jegyzet-könyvek. □

Iskolai felszerelések, u. m.: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázla könyvek stb. készülnek.

Levélboríték- és levélpapír-osztályban állandóan díszes levélpapír- és boríték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

„Adria“-szárazlemez, fényképészeti kartonok és felszerelések. □

Gizella-Telepi faneműgyár modern iroda-berendezések, iskolai és mérnöki rajz- és írószerek lerakata.